

Ñà-ndùá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-ndùá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xinínùù mà, vàchi ináhá nècuàchìmà nansa nì cuu dècuèndè quìvì primeru, dandu nì dàcuítì stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcàndùá, stná yùhù nì nacani stná inì tiai iin tutu ñà-nàcání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-ndùá nì ìa. Vàchi yùhù, sàni sài nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quìvì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcàndùá, tiaí tutu yohó) nùù mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátùni cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndáà nduá sàni nacani nèhivì xì-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-ìcúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùù ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ìa stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsi-daa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdìhí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xinduu ndùù nècuàchìmà. ⁶ Te nihnú ndàcuisì ini-nè Yua-nda Dios; chívàha ndisa-ne nsidaa ñà-ndùá dandacú-yá, nsidaa ñà-ndùá cachí-yà. ⁷ Doco còò

déhe-ne, vâchi de por sí, còò mée xi Elisabet, te vichi ndúi-nè sàni sahnú cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùù Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà ndùá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñuhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sáhàn veheñuhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñuhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iín-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yúhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì cáhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vâchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-ndùá nì xicàn tàhvi-ní nùù-yá; ñàyùcàndùá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vâchi cuahàn coo iin mée xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mée tiàa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiâvè. ¹⁴ Cuahà gá icúmí-nsiâ cudì inì-nsia, te naquimanì stná-nsià mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì icúmí cudì inì-xì na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vê nìhì-vé iin chuun cahnú nùù Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga tùinuù-né ñuhivì, doco sàchitu anima-nè Espíritu ìì xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuahà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuñ ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sàna, iin-ni cunihnu ini-nè Dios

nacua nìsa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-né càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchìmà dèhe-ne, te nàcùndoo viì nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuàhà nèhivì có-ndùlócô xì Dios sàhà-ñá nihì nècuàchìmà nàcùnihnu vàha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndáà nduá cachí-ní? Vàchi yùhù, sàsahnú cuáhí, te ducán stná ñahàdihí, sàsahnú stná-nè.

¹⁹ Te nì cachi ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùù Dios iín tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vaxì cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachi xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá nì cachi xì-ní, vàchi có-xíníndísá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachi xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùí gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùní Dios nècuàchìmà iñàha na iá-nè veheñùhu, vàchi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cuee Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xìnu quivì xinúcuáchí-né yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànùhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì

cundaà ini-nè sàñùhú mée xi ñahàdìhí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudû ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vâchi ináhá-yâ sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcànduá nì indehè ndahvi-yà yùhù, te vichi mà cáhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhiví

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vâxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vâxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chì nani María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaàvâha-ní. Cunaha-ní, sàni nìhì cuáhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnâhâ-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nìhìtâhvi-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndu-locó-nè: ¿índù chuun cásàhú nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhî-ní, María, vâchi ndiaha gá sàni nìhìtâhvi-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní.

³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-vé ñuhiví; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yâ nìhì-yâ, vâchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùu Yuamánì-yâ cunduu ñà-dandacú-yâ nacua nìsa dandacú yohòtéhè-yâ David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yâ cusahnú-yâ

nùu nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándácû gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyóo ìi yùhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-ní xì poder ìi xí-yá; vâchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios íá ansivi. Ñàyúcàndùá, ìi sásnùhù icúmí coo mée xi-ní, vâchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnú cuáhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà ìñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nìsa cachi nèhivì mà cúí coo nì-iin dèhe-ne. Ducán nì nihitáhvi-né nùu Dios, vâchi mà úhì quida-ya nsidanicuú ìñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vâtùni; yùhù icúmí quide ñà-nduá cachí mii-yá. Vâtùni nì quidá-yá xì nacua cachí-nì —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu íá ladu Judea ndé íá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà casàhú María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mée xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu ìi xí Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùù nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mèe xi-ní.

⁴³ Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaà-ní ndé ié, mate có-nâtùì (quixi-ní vehì). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacuì cásàhú-nî xì, dandu nì ndacùchí fuerte mèe-xi tìxi ñà-cùdî guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímánì Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudî ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhî, dècuèndè vichi xì ndé nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xì. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xì; ì ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yâ cundehè ndahví-yà nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùù-né, xì nsidaa stná tè-xíandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nùù chuun xi-tè, te nì chidònùù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòo vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-íñaha ni níhì-né nùù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yâ

chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcànduá, vichi sàni quida-yaña-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vàchi cóni nándodó-yá ñà-nduá nì cachi-yà daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nìsa ìa ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quìvì nì tùinuù Juan Bautista ñuhìvì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quìvì quesaa mèè xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mèè tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, nì cudìi gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xìnu ùnà quìvì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vàchi cuahàn màcùtuu seña xi Dios ìcà-vé; te cuní nèhivì mà dacúnání-nêvè Zacarías, nacua nani yua-vé.

⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còò, Juan cunduu quìvì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vàchi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndàcàtnùhù-né nùù yua-vé, a ver nansa cuní mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcànduá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiàa-ne ñà-Juan cunduu quìvì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacahàn fuerte Zacarías, vètùni nì nacahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios.

⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-nduá nì cuu ma.

66 Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachí-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu méeè yohó?

Ducán nì cachi-nè, vèchi cuàhà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-ndùá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn quida dèhe-ne Juan

67 Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu ìì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachí-nè:

68 Cuàhà gá naquímànì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vèchi sàni indehè ndàhví-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dácácu-yàndó. 69 Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. 70 Vèchi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vèchi ducán nì cachi-yà xì nèhivì xí-yá (sàhana), te nì cachitnùhu nècuàchì ìì mà 71 ñà-ìcúmí-yá dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xiñùhù xì-ndà, 72 te cundehè ndàhví-yà nsidaa yohòtéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ìì nì saquin-yà xì xii-ndà. 73-75 Vèchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-ndùá nì cachi-yà xì xii-ndà Abraham, icúmí-yá cuidahan-yàndô nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhî gà-ndà. Dandu vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìì xí-yá, nèhivì nihnú

ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vàchi dihna miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndóò tùha-ne. ⁷⁷ Vàchi icúmú cachitnùhu xì nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vàchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúù-yà sàxínítnùní-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxínítnùní nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, divi nèhivì sà-ítúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vátùni cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo vii-ndà nùù-yá, te cudìi gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnú mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quívì nì quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quívì nì tùinuù Jesús ñuhiví

¹ Daaní, quívì yucán nì dàndàcú tè-cùsáhnû César Augusto ñà-icúmí nandiahvi nsidaa nèhivì cusáhnû-te nùù-xí. ² Ñà-yúcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret iá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vàchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcànduá, mànuhù-né ñuu tii ma

ndé nisa ìa David sàhaha, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quìvì-né nùù lista mà. Te cutnàhâ stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mèè xi nècuàchìmà. ⁶ Daaní, ndoó ì-né ñuu yucán, te nì sàà quìvì tùinuù mèè mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, yucán nì quesaa-vè ñuhìvì; mèè nuu xí-né nduú-vé, te nì chidùcùn-névè sìcoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vèchi có-sàà gà vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhìvì quídì ndiaá xì rii xí. ⁹ Te na íín cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìn-nè nùù nècuàchìmà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, nì cayùhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhí-nsià, vèchi cunaha-nsiá, yohó vèxi nihí iin razón vaha cunini-nsia, iin razón cudìì ini nsidaa nèhìvì ñuhìvì nduá. ¹¹ Vèchi vichì ndè ñuu xii-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sàà-nsià yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiàyà, idáducùn-yá sìcoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vaha ini-nsià divi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íín cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnàhâ-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vaha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Dìquì-xí ansivi ni queé cuàhà tnùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhìvì yohó ni cùndóó víi nsidaa nèhìvì cudìì ini-yà sàhà-xí.

15 Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànùhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cúhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehe-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

16 Ñàyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mée, indúhu-vé ini canoa.

17 Dandu nì nsihi nì xini-nè mée mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sàhà-vé. 18 Te nsidaa nèhivì nì inini xì ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. 19 Te María, cónì nándòdó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-ni nacání ini-nè sàhámà. 20 Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànùhù-né, ndeníhí vaha-ne Dios, naquímánì cuàhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vachi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

21 Na ní yàha ùnà quivì, dandu nì sàcùtuu seña xì Dios ìcà mée Jesús mà, te nì nihì stná-yà quivì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vachi ñà-jaàn cunduu quivì-yá nì cachi ángel na táñâha ga nacùhun ndiaha-yá tixi dihi-yá. 22 Daaní, nì yàha quivì cuhí quihmi María, vachi nì quida-ne cumplir nacua iá ley xì Moisés sàhà nadaa quivì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùu Yua-nda Dios, 23 vachi dohó cachí tutu ì nduú ley xì Dios: “Tiàa primeru que-saa ñuhivì, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xì

Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-ìcúmí-nê cuàha-ne ùì lungu, te nú coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisì mà ñà-cuì-sì cunduu-sì promesa nùù Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nìsa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchì nìhnú ndàcuisì ini xì Dios nduú stná-nè, vàchi cahvi víi-néyà, te nìhnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xi raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìì xí-yá.

²⁶ Te divi Espíritu ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi cuninùù-né ana nduú Cristu nì quixi nùù Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcàndùá, quivì yucán nì càhàn Espíritu ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vê nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnìndiaa-nèvè, te nì naquimani-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-ìá vichi, Señor mío, vètuni nacuaca-ní yùhù vichi, vàchi contentu ié, vàchi nacua nì cachì-ní xì, divi ducán nì cuu ndisa, sàni xinì ana nì techuun-ní ñà-dacácu xi-nsí.

³¹ Mii-ní, nì chitnùnì inì-ní quesaa-yà, dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya.

³² Vàchi icúmí-yâ datnúù-yà sàxìnitnùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducaní stná nècuàchì raza-nsì Israel, cuàhà gá tñùñhú ndiaha icúmí-nsì nihì-nsì sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-ndùá nì cachi nècuàchì mà sàhà mée mà.

³⁴ Dandu nì xicàn tàhvì Simeón gracia xi Dios sàhà yuadíhí-vê, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tnùndoho cahnú dìquì-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yâ cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíhì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhàmà icúmí cundaà inì-xi ñà-ndùá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tnùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nìhitàhvì-né càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohòtéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìi-né, dandu nì xìhì nècuàchìmà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vachi ndui te ñuú ìá-nè yucán, xinúcuáchí-nè nùù Dios, iníhí-né, te xicàn tàhvì-né nùù-yá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, divi momentu mà nì tnàtuu nècuàchìmà (ndé iín María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihi nì quida-ne nsi-daa ñà-ndùá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yâ.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuià cuià nì sasahàn yuadíhí-yá ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pasqua. ⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sáxicá-yá ùxìn ùi cuià, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihi vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mánuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cónì xìní José xì María, ⁴⁴ vàchi ádi váxi-ya cutnáhâ-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndùá, iin quivì sàxicá-né mánuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcú-neyà, ndácàtnùhù-né nùù tnaha-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco còó, cónì nátùì-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñ-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tìxì ùnì quivì nì natùì-ya, veheñùhu cahnú iá-yà, dava mahì maestru xi ley ì, iníní-yá ñà-ndùá cachí nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùù-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníní má, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guâ-yà, te naxícóníhì nchichí-yà nùù-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yà:

—Hijo, ¿índù chuun nì quido xi-nsí ducán? vàchi yùhù xì yuo, cuàhà gá nì xìcanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacání cuàhà ini-nsì.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó, có-ndùá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vàchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùù Yua míí, te icúmí quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánhì ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacuaca-neyà mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-nduá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nìsa inini-ya nsidaa ñà-nduá nì cachi yuadíhí-yâ. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnú-ya, te nicanicuahàn ndeé vâha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudì stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuà cusáhnú rey cahnú Tiberio. Mesmo cuà yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndè ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisania. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnú-yà ini sàxínitnùnì Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyucànduá nì quee-ne cuàhàn-nè incutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-ìcúmí-nê cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁴ Vâchi ducán cachí stná nùu tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xì Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida viì-ndà (anima-ndà) na ian nduvì ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua. ⁵ Te ducán iá stná

na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì cávà, icúmíâ ndundaà, te ndé iá ichì chicuéhè, nduvii stná yucán. (Ducán icúmí nduvii stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-né sàà-nè cuni-nè nansa sáhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùù libru mà.)

⁷ Ñàyùcànduá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùù Juan, vàchi cuní-nè cuhii stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nùù castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-nduá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà cáchì-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhé-ndà, còò ni-iñàha cuu xi-nda”. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vètùnì nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-íá cuàhàn cachi-yà índù nèhivì nihì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-íníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá icà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácûtâhvì-ndàné ian, nú icúmí-ndá uìà. Te

nècuàchì xíhì doco, ni dácúxî stná-ndané nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachíyàhvi, te nì cuhì stná-nè. Dandu nì xicàn tnùhù stná-nè nùù Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsì, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachíyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsì?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyûhî-nsià ni-iin nèhivì, te tavà-nsiá òhùn nùù-né; ni màsà quídáyúcùn uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduá quíyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùù Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuì quidá í' mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùù yùhù. Ni có-nâtùi cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá. Te icúmí-yâ quida ì-yá anima-nsià tìxi Espíritu ì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiàá). ¹⁷ Váchì vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihì-ñá, icúmíâ coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yá

dacácu-ya, doco nêhivì dava ga), còó, nicanicuahàn icúmí-nê coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gá stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nêhivì yucán, áma nánsídá vii-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, vâchi iá-te xi ñhà mà, te ñahàdìhì ñani-te Felipe nduú-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gá ñà-có-íá vii quidá-te.

²⁰ Doco tèmà, chicá más nì quida chicuéhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ù Juan Jesús na táñâha ga cundi-adi-nè

²¹ Na ní nsihi nì cuhì nsidaa nêhivì dava ga, dandu nì cuhì stná Jesús. Te iín-yá yucán xícàn tàhvì-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu Ìi xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mánuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càhàn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudî cuàhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí inì nêhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te

yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanuu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì san-

duu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhìi Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espíritu ìì xí Dios. Dandu nihí Espíritu ìì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ² Ùì dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-síyâ, (doco cóni cúndéé-sî). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachi-ní xì yùù yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhiví; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhví mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nihì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíá, vâchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudû inì dacútâhví ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñàyùcàndùá nú ni mácuìn sìsì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhví mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vâchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè dìni veheñuhu cahnú, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dan-diachi-ní mii-ní, ¹⁰ vâchi ducán cachí nùù tutu ìì: Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà màquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cunì-si dacà-síyâ, dandu nì nacoò chii-síyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

14 Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu Ìì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xìcanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vaha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yà ñuu Nazaret ndé nì sahnù-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yà veheñùhu yucán, vàchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yà ini veheñùhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

18 Fuerte inácaá Espíritu Ìì xí Dios ini anímè, vàchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìì cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nécuàchì ndahví, daaní, vàxi stnàì ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vàxi stnàì cachitnùhi xì ana có-ndóo libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vátùni natùì stná nùù-né quide, xì nècuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vàxi stnàì cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vaha-ne xì Stoho-ndà Señor.

20 Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùù tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán,

indéhe váha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yà xì nsi-daa-né:

—Vichi na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vâha-neyà, te nì ndulocó-nè, vâchi yâha ga ndiaha câhàn-yà. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xì nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿indù chuun có-dándûvâha-ní mii-ní?” Vâchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyúcàndûá ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xì ñà-xiñùhù quida stnáì milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndáà nduá, ni-iin tiàa nì nihì chuun câhàn cuenta xì Dios, có-quidáñúhú nècuàchì ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndâcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xì Elías sânahâ, te cóni cùún dàvì ùnì cuià dâva, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni níhitâhvi-né sâà Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nihitâhvi sâà nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stná tiempu xì profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dândûvâha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

28 Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán.
 29 Ñàyùcàndüá, nì ndacuíta nsihi-ne, nì tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcàndüá nihí-néyà nì casaà ndé iá tahvì, cuàhàn-nè dandiachi-néyà nì cùí. 30 Doco nì yàha uun-ya mahì nsidaa-né cuàhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu iná cáá ini iin tiàa

31 Dandú nì sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán nì dàcuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu quivì descansu. 32 Te nècuàchìmà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dacuahá-yánè, vàchi chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

33 Te mahì nèhivì ndoó ini veheñùhu yucán nìsa là iin tiàa iná cáá iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, 34 cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñhù-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhí mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùù Dios nduu-ní!

35 Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuàhàn-si, cóni dánâcuèhè-siné. 36 Ñàyùcàndüá nì ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana nì nìhì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùù ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

37 Ñàyùcàndüá, nì xitìà razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dàndúvaha Jesús dído Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sání quee-ya veheñuhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dído-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà.

³⁹ Ñàyùcàndùá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dàndàcú-yá nùù yòcò mà ñà-nì cúcuìàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchìmà nì sàà nùù-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndùá nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvaha-ne. ⁴¹ Nùù cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-si xi-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùù-sí, cóni sáha-ya càhàn gà-si, vachi ináhá-sí Cristu nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yánè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmî cùhìn ca-chitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí

Dios, vâchi sâhà chuun jaàn nì techuún Yuamáni' yùhù vâxi —nì cachi-yà.

⁴⁴ Ñâyùcàndüá, ducán nì xìcanuu-ya ladu Galilea nì nacâhin-ya iin iin veheñùhu, te nì câhàn-yà sâhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vâchi cuní-nè cunini-ne palabra xí Dios. Yuhù mar de Genesaret iín-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùi lancha (mahì tècuí mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacáté-né ñunù xí-né, vâchi tè-tává siaca xínduu-ne. ³ Ñâyùcàndüá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì câhàn-yà xì nècuàchìmà áma dácûxíca tii gá-nènu cùhùn mahì tècuí, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sâcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yánè, dandu nì cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuí, te danuú-nsiá ñunù xí-nsiá, te tñii-nsiá siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niüyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vâtùni danuú tú-nsí ñunù xí-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dânúú tú-né ñunù xí-né, nì tùì cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunù xí-né ñà-cuàhà guá-si. ⁷ Ñâyùcàndüá nì quida-ne seña

nùu compaÑeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchìmà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndúi lancha mà puru siaca, sàmèrù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vèchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè. ⁹ Vèchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnâhâ xí-nê, yâha ga nì ndulocó-nè sâhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vèchi iin-ni compaÑeru xínduu-ne xì Simón nùu chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhî-nî, vèchi quivì nùu-xí màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-nî tavà-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñâyùcàndùá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùu ñuhù íchî, te nsidaa-né nì nacoo ìi-né ñà-nduá icúmí-nê, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dândúvâha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchìmà, nì xini-nè yucán iín Jesús, ñâyùcàndùá nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá nì tutuyuhu-né nùu sâhà-yá, te nì xicàn tàhvi-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-nî, vètùni dândúvâha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dàcúhùn Jesús ndahà-yá dìnì-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvâha-ní, cachî xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùù-yá ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì, cuisì-ní ni cùhùn-nè nùù dùtù dacuní-nè nècuàchìmà ìcà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuàha-ne promesa nùù Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còò, vihi gá más nì xìtià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nèhivì nì nachitu nùù-yá, cuní-nè cunini-ne cáhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còò nèhivì, te yucán nì xìcàn tàhvì-yá.

Nansa nì dándúvàha Jesús iin tiàa nì dàña ì cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yà dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu; nduú-né nèhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dándúvàha Jesús cuàhà nèhivì. ¹⁸ Daaní, yucán nì casaà gá stná itnii nèhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàña ì cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchìmà nùù-yá. ¹⁹ Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñàyùcàndùá, nì canana-ne ònivèhé, nì nacani-nè teja, te nì dānùú-né camilla mà dècuèndè ndé iin Jesús mahi nèhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nècuàchìmà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnû inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guâ tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vâchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduà nacání guâ ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyùcànduà nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xí índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnû ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne.

²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ìcúmí ndise ñerechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhìví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí` xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vâha-ne Dios. ²⁶ Dandu yâha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì mà, te nì ndeníhí vâha stná-nè mii-yá, te yúhî stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándísâ ini-ndà ñà-nduà nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyâhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

27 Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iin nècuàchì dachíyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

28 Dandu nì ndacuiin-nè nì nacao nsihi-ne nsi-daámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

29 Daaní, después nì quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà stná nèhivì ùún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán.

30 Doco nècuàchì ley xi veheñúhu xì stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchì dachíyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsià xì-né?

31 Dandu nì naxiconihí Jesús nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. 32 Yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi vaxi càhàn xí. Còó; nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá ì-yá ñuhiví yohó

33 Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá tè-fariseu, xí-inihî nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuáhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Có-nàcòó-né ñà-itàcú-nè.

34 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihii-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. ³⁵ Doco vâxi iin quivì mà cóó gá noviu nù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nê cunihii-né cundoo dòcò-nè.

In ejemplu nì nacani Jesús sàhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì dâcâstnâhá ley saa xì estilu sânahá

³⁶ Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátá-ndáñâ quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xì sìcoto tùhú, vâchi nâhà-ñà. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, cahnsià quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuitià vinu mà, te cuchicuêhè stná itni iin mà. ³⁸ Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nèhivì-ñá, te còò ni-iñàha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cùní-te vinu saa, vâchi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vâha”.

6

Nansa nì xitnùhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì yâha Jesús mahi iin itu. Te nì quesaha nècuàchì dacuahá-yá sâhnù-nè sicàyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nùniá ini ndahà-né, te saxí-néà. ² Doco nì cacachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nù-né, cachí-yà:

—¿A cóni cãhví-nsiá (nùù tutu ìì) ndé cachá nansa nì quida David sàhaha quìvì nì xìhì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndè ini veheñùhu xì Dios nì quìhvi-ne, nì tnii-ne dìtà vídì ìì iá nùù Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nì sàha stná-nè, mate còò permisú cuxi-nda dìtà mà, cuiisì dùtù xixi xì ñà-yùcán.

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xì

⁶ Daaní, inga quìvì descansu nì quìhvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhá-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xínàní-nè mii-yá, a cuáhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quìvì descansu nduá, vàchi nú ducán, dandu nihì ndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá cahàn-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacání ini-nè. Ñâyùcànduá, nì cachi-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchimà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cunî cachi-nsià xì nansa ndíà ìcà-ndà quida-nda quìvì descansu. ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-íá vaha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúu-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan.
 11 Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índu modo cadì-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxìn ùì nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

12 Daaní, quivì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán càhàn-yà xì Dios.

13 Na ní tùinuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxìn ùì-nè; nècuàchì apóstol cumi chuun nùù-yá cunduu-ne nì cachì-yà xì-né.

14 Iin nècuàchì mà nani Simón, doco Pedro nì dàcúnání-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, 15 xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El Celador cachì stná-nè xì Simón mà. 16 Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te nì dàndúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne

17 Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàà, te nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, nì casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xi-ne. 18 Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stná nsidaa-né nì quida-ya. 19 Te nsidaa nèhivì cuàhà mà, cuní-nè dùcùn ndahà-né

ìcà-yá, te nduvàha-ne, vèchi fuerte iá milagru xi-ya, vètùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhiví

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vèchi sàni nìhítàhvi-nsiá ñuhiví ìì xí Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xíhì doco vichi, vèchi icúmí-nsiá sàa-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vèchi icúmí-nsiá sàa-nsiá cudì cuáhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhán stná-nsiá na cahíchì ini nèhivì-nsiá, te nacóó dahuun-ne mii-nsiá, te ò cánàhá-nè daquéé cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²³ Quivì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudì ini-nsiá, vèchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu inì-nsiá ñà-divi ducán nìsa quida stná xì-né xì nècuàchì nìsa cahàn cuenta xí Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ñndahví-nsiá! vèchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà níhì gá-nsiá ni-iñàha.

²⁵ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vèchi icúmí sàa iin quivì tnaha inì-nsiá. Te mii-nsiá nècuàchì cudì guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsiá tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsiá.

²⁶ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nú ndeníhí vaha nsi-danicuú nèhivì mii-nsiá! vèchi divi ducán nìsa quida stná yohòtèhè nèhivì vichi, nìsa ndenihi vaha stná nsidaa-né tètñhù cachí cahàn cuenta xi Dios.

Ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ Yùhù cachî xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníni vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra vaha quida stná-nsià sàhà ana cahíchì ini xì-nsiá. ²⁸ Te càhàn vii stná-nsià xì nèhivì xícàn chihán dìquì-nsiá; te càcàn tàhvì stná-nsià nùù Dios sàhà nèhivì quidá quini xi-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùù-nsiá, dandu danácuíco stná-nsià inga ladu nùù-nsiá; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhnù-nsiá, dandu màsà cuídáhán-nsiãñà nùù-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nùù-nsiá, cuàha-nsia nècuàchìmà, te nú ni cándiáá-né iñàha xi-nsia, màsà nándácàn gà-nsiãñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² Vàchi nú cuisì nèhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuáchi nì cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi divi ducán xíquida stná ndéni nècuàchì cuáchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sáha too-nda dihùn nùù nèhivì ndiatu-nda danáa xì nùù-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi ndè stná nèhivì cuáchi, ducán xíquida stná-nè, sáha toó stnahá stná-nè dihùn, te naquíhín tú-néa. ³⁵ Nàyùcàndùá, (cachî xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsià sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsià obra xì-né, te cuàha toó stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhnú ini-nsià naquihin-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí

ansivi, vâchi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu.

³⁶ Ñàyùcàndüá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhi stná ini-nsià nsidaa nèhivì.

³⁷ 'Màsà dácuidâ cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuidâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquêe cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquêe cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ 'Nú dacútâhvi stnahá-nsiá ìñàha, dandu icúmí stná-nsià ñhìtâhvi-nsiá (nùù mii-yá), te ñà-ndüà cuàha-yansià cundua na ian xiin-nda nùnì, te itácùha vii medida mà, ndè quidíníhni-teá ñà-quèe tnuà, te sádi vâha-teá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùù-ndà. Pues, ducán iá stná na ñhìtâhvi-nsiá nùù mii-yá. Vâchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná-nsià nacuitacùhá-nsià.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchì?

⁴⁰ 'Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùù maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihi nì cutùha vâha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ 'Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vâchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchìnúù ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchìnúù mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-ndùhú yutnù, te có-quihín casu-nè.

⁴² Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí), vâchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanìtnaha-nsia:

“Nacoo-ní yùhù tavi xèhè tii inácaá dacúcuín nduchìnú-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vèchi inácaá stná iin ñà-càhnú nduchìnú mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaèn nù mii-né, dandu vètùnì cutùì vù nù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaá nduchìnú ñanitnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ 'Nú iá vaha iin yutnù fruta, mà cuáha-nù fruta chicuéhè. Te iin yutnù iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vèchi sàhà fruta-numa cundáà ini-ndà, a yùtnu vaha nduú-nu, ò á cóó. Na iin yutnù iñù, de por sí, có-càná si-higu nù-nú. Stná sì-uva, mà cuídá-ndá quisì mà nù iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyùcànduá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcànduá ñà-chìcuéhè nduá cachí stná-nè. Vèchi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá càhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùì vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, “Stoho-nsì Señor” cachí-nsiá xì, doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vèchi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichì yùhù, te inínì víi-né palabra xì, quidá-néà cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicao-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xìnu-tè nì

dùcùn-te ndè ìcà vehe ma, doco cónì nduá`, vàchi nùù cavà indúhá.

⁴⁹ 'Doco nèhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí', te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ìan nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhù ùún, còò cimientu xan. Dandu nì xínu stná tēñuhu nì dùcùn-te ndè ìcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua íá; nì chàmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa quidáchúún nùù iin capitán

¹ Daaní, nì nsihi nì càhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum.

² Te yucan íá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-nê iin mozo màni cuàhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchìmà, meru cucáhví-nè.

³ Ñàyùcànduá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùù-yá ñà-quixi-ya dándúvaha-ya mozo mà.

⁴ Ñàyùcànduá, nì casaà nècuàchì sàhnùmà nùù-yá, te nì casacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñùhu xi-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sá-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùì amigo xi-ne, nihí-né razón xi nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá`:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vâchi có-nâtùì yàha-ní vehi. ⁷ Ní có-nâtùì stnâì tnâtui ndé iá mii-ní. Cuisì icúmí-nî cachì-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhí), vâchi iá inga nèhivì dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnâì nùù tè-xínduu soldadu xi; te nú cachî xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachî xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachî xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xi capitán mà.

⁹ Na ní nsihi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te nì nacuico-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachì-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xìnî nì-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísâ vâha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dânatíacú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vâxi nèhivì xínsida xi iin nsii. Vâxi stná dihi nsii ma, cutnâhâ-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná ì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachì-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

14 Dandu nì tnàtuu-ya nùù caja mà, te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà ìcà-nú. Ñàyùcàndùá, nì cucuìta tiàa xínsida xi-nú. Dandu nì cachi-yà xì nsii ma:

—Ndacuiìn-ní, cachí` xì-ní, xu.

15 Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacahàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

16 Dandu nì cayùhí nsidaa nèhivì mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-nduá quidá-yá.

Te dava ga-nè xí cachi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá.

17 Ñàyùcàndùá, nì xìtià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

18 Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús.

19 Ñàyùcàndùá, nì cana Juan mà ùì tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùù-yá ndàcàtnùhù-né nùù-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. 20 Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùù-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá nì dānátù-i-ya nùu-xí. ²² Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndúá nì xinì-nsia yohó, xì ñà-ndúá nì inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicácuéhê, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nihì stná nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xihì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nihitáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyùcàndúá, nú cudî ini nèhivì modo xi, dandu contentu ni cúndóó-né —nì cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sāmānuhù nèhivì nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vachi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsìquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdì cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vachi divi nècuàchìmà càhàn tutu ì sàhà-xí ndé cachí Dios: Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón xi, te

ducán nsida viì nècuàchìmà anima-nè, na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùù tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xì-nsiá, nùù nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhiví, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùù Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-nê. Doco cachí stnáì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó, mate nèhivì uún nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachíyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vàchi cuàhà-né sàni quida ì Juan-nè.

³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi ve-heñuhu, nì cahíchì ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vàchi cóni sàha-ne cuhii-né quida Juan.

³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-itàsáhá-ndâ; daaní, xitó tàsì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”.

³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vàchi nì quixi Juan mà, nisa ia-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vaha, nì cóni sáxíhí stná-nè (vinu); ñàyücànduá, nì cachì-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùù-té”.

³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnáì cuxi comida vaha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsià sàhí ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì nècuàchì dachíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá

quidé, te xini stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa ni quida Jesús na ía-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, ni càna-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà yucán), te ni yàha-ya ini vehe ni sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán ía iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te ni xinitnùhu nècuàchìmà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcànduá ni tnii-ne iin quidi tii ni cuyucun yùù finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi ma, ³⁸ te nihí-nèa cuàhàn ndé ía-yà. Te ni sàcùìn-nè yàtà-yá yatni nùù sàhà-yá, te sacú cuàhà-né. Te ndutènúù-némà ni dándàxín-né sàhà-yá, dandu ni nsida ìchí-nèa xì ididíni-né. Ni tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te ni dàcánúú-né ñà-tnami ma ìcà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu ni cana xi-yá mà, inì-ni mii-né ni nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchìmà iin nèhivì cuáchi”. Ducán ni nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, ni cachí-yà xì-né:

—Ía ñà-nduá cunî cachì xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachì-ní xí —ni cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu ni cachí-yà:

—Ni sandoo ùi tiàa, te ndùì-nè, xí-inihica-né dìhùn nùù inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, inihíca-né ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxìn pesu inihíca-né. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò

ni-iñàha icúmí-nê ñà-danáà-né. Ñàyùcàndùá, tiàa iníhíca-nê nùù-ximà, nì dándùtù-né cuenta xi ndúi nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, vichi cachì-ní xì, ¿índù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachì Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachì vàha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachì-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-ní nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesà, te nì quìhvi vehe-ní, còò tècuí nì chìndánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènúù-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida ìchì-nèà xì ididíni-né.

⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesà, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-né sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite dìní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmì sàni dácánúú-né sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, mate cuàhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni nìhì-né perdón sàhámà nduá, (nàhà xicà), vàchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nìhì nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachì-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¿Cò-nduá ducán cachì Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachì-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, cáhàn-yà sàhù, cachítnùhu-ya xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhiví ìì xí Dios. Te cutnáhâ stná-yà xì nsì-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvâha-ya. Dava-ne, nìsa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvâha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ûsà ñà-malu nì tavà-yá nùù-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhâ xí-yâ cuàhàn-nè, chindéé-nêyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵ —Nì ìa iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-síâ. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì íchà, vâchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnua xì-ñá mà. Doco

nì dádáhviàmà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vaha nì còya, te nì xitià viiá; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhiví ìì xí-yá, mate antes nisa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacání xi-né sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ 'Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios.

¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúníndísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te luegu cudî ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xiníndísâ-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà.

¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-ìá vii

nandúcú-nê. Ñàyùcàndùá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvía nì quida iñù, vâchi có-sâà-nè quida-ne ñà-vâha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vâha nduú nêhivì nihnú ndâcuisì inì-xi; vâha anima-nè, iníní-né palabra vâha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sâhámà nduú-né nahi viu nì cana vil.

Ejemplu sâhà ñuhu itnúù

¹⁶ 'Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tixi iin cazuela, ò tixi iin cama. Còó, icúmíâ cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nêhivì yâha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ìá dèhé, icúmíâ tùi vateá. Vâchi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nêhivì, icúmíâ natùi claruà, te cunitnúhu nêhivì sâhà-ñá.

¹⁸ 'Cunini vâha-nsia na sâha xi-nsiá ichì váha, vâchi nècuàchì ñuhú (ñà-vâha) inì-xi, chicá más icúmí-nê nihitâhvi-né; doco nêhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vâha) inì-xi, mate tuxí ini-nè iá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíâ cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sâhà dihi-yá xì sâhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

¹⁹ Daaní, nì sâà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicùì quìhvi-ne ndé iá-yà sâhà-ñá cuàhà guá nêhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nêhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihí, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiìn tàchì, te nì nacuiñuhu dadí tècuì mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cúhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcàndüá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidì-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxi ndè ñuhù íchî, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuì, yáha ga ía peligru xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidì-yà, te nì dándácòo-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcàndüá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà xì nùù ñà-nàcuáhnú tódo tècuì. Dandu nì cucuiìn ì nsidaámà, nì nàcuììn dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcàndüá, nì yuhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vàchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùù-xí, te iníniá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàà-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùù ñuhù íchî. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-né sìcoto, ni còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsì íá-nè. ²⁸ Doco na ní

xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcuììn sìsì-né nùù-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvì nùù-ní ;màsà dándóhó-nì yùhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchì-mà, vàchi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì queá ini-nè. Vàchi antes cuàhà xichi nì dándòhá-nè, ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhní-nè, te xinúdhé-nè yucù sáhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá`, vàchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahviá nùù-yá ñà-màsà dándácù-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù.

³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tàhviá nùù-yá áma cuáha-ya permisù cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisù. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (nì culocó-si); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-si.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxinì-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì rancho. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndiá nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì

xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu an-ima-xi, iá-nè nùu-yá, sàndixí-nè sìcoto vichi. Sàni nàcòo nsihi sàxìnítnùnì-nè. Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cayùhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsi-daa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì queé-yá nùu ladu mà, vàchi yúhí cuaá-nè. Ñàyùcàndùá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùu-ximà, nì sacundahví-nè nùu-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yánè nùhù-nè, cachí-yà:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsi-daa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachí-yà.

Ñàyùcàndùá, mànuhù nècuàchìmà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, nì cacudiì ini nèhivì ndòó yucán, vàchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. ⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùu-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùu iin veheñuhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vàchi mindaa dèheyoco-né iá, nahí ùxìn ùi cuià xicá-ña, doco vichi sàcùcáhví-ña. Ñàyùcàndùá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahâ xí-yâ, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxìn ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì, te sàni nsihi dìhùn xí-né cuàhàn nùu cuàhà nècuàchì nì quidatatna xi-né, doco ni-iin nècuàchìmà, cóni níhì-né dandúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùu ìcà sìcoto xi-ya. Te hora nchito ma nì cucuìn nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì dùcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì dùcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhî iá ana nì quida xí ducán, vachi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ínahá Jesús ñà-ndùá nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuìn sisì-né nùu-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníní-né, te nì nacani nècuàchìmà xì-yá índù ñà-disáhà-xí nì dàcàcùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni nùhù-ní vichi, te contentu ni coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì càhàn-te xi nècuàchìmà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-nduá nì cachi-te, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì nècuàchì dàndàcù-mà:

—Màsà yúhî-nî. Cuisì cunihnu vâha inî-nî, te càcu-ñâ.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quihvi-ya xì-né ini vehe. Doco cónì sâha-ya quihvi inga nèhivì (ndé indúhu nsìi ma), cuisì Pedró xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhî-ñâ. ⁵² Vâchi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñâ-sàni xìhî-ñâ. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vâchi cónì xìhî-ñâ; quídì uun ni-ñâ.

⁵³ Dandu nècuàchìmà, nì sàcùndiaa-nèyà, vâchi ináhâ-nê ñâ-sàni xìhî-ñâ nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà ni cáquéé nsihî-ne fuera. Dandu nì tnii-yà ndahâ-ñâ, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñâ, te yàchì nì ndacuiin-ñâ. Te nì dândàcù-yá daquixí-né ñâ-cutiacù-ñâ. ⁵⁶ Te yuadíhî-ñâ, yâha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñâ-màsà nácánî-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxìn ùì nèhivì dacuahá-yá ñâ-dacuítià-nè palabra ùì

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sâhatahvî-yánè ñâ-vàtùni tavà-né nsidanuu clase ñâ-malu ñuhú ini nèhivì, te vâtùni dandúvâha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñâ-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sâhà ñuhiví ùì xí Dios, te dandúvâha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúníhí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dità, ni dìhùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúníhí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàà-nsià iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cuní nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduamà seña cóni quidá ví nècuàchìmà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yámà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xi Dios, te nì dándúvaha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vachi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núù Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yùhù nì sàhi orden tàhndè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì càhàn guá nèhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachi-te. Ñàyùcàndùá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaça-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né

iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì.
 11 Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcàndùá, nì casàhù-yà xì-né, te nì càhàn-yà xì-né sàhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne.

12 Dandu nì cuaà quìvì yucán. Te ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqúindèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nìhì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

13 Doco nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsì cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachi-nè. 14 Vàchi nècuàchì tiàa ndoó yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsià xì nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùì dico ùxìn, ùì dico ùxìn nì cùndúú-né.

15 Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì càhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. 16 Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhámà. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-néà nùù nèhivì. 17 Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxìn ùì ìcà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ìa iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xìcàn tàhvi-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

¹⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchì profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí, cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùù Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dándàcú-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²² Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhà gá icúmî ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nê cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tixi ùnì quivì icúmî natiacui.

²³ Te nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì, xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní ini-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnâhâ-né xì (ñà-cui stná-nè).

²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-nê mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè

sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vàchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cúndúá iin bien xi-ne nú màsà sàà anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivì, nú cucáhán nùu-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nùu-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vachi icúmí stnáì nacuaí mii-né quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamánì, xì sàhà ángel ìì cacutnahá xí quixi. ²⁷ Doco ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tàñáha ga cui-nsià, te cuni-nsià nansa íá ñuhiví ìì xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gà quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. ²⁹ (Daaní, na íá-yà yucán) xícàn tàhvi-yá nùù Dios, dandu ní xini nècuàchìmà tucu nì nàcùnahà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnùù nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùì nècuàchì (sàna) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yà. Te tnùù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yà cui-yà ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sádì gà vahná-nè. Doco na ní nsiçuñnú viì ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnùù nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùì ndósàhnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vachi cónì cúndàà ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-cáhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vìcò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vìcò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàha nì cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-ndùá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaá nùu iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vaxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchì mà nì cáhàn-nè xì-yá, sacúndáhvî fuerte-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvî` nùu-ní, cundehè ndahví-nî tèchii xí, vachi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhà-te, te xihì ihí-te quidá, queé chihìñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cuníà nacoà-te.

⁴⁰ Ñàyùcàndùá nì sacundahví` nùu nècuàchì dacuaha-ní ñà-tavà-néà, doco mànicùí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vachi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sàà-nsià cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmî coo guè xì-nsiá, te quidandee

gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvàxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ihá`-te. Ñàyùcàndüá, nì sadi-yà nùá, te nì dándúvaha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùù yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuàhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócô guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachi xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmî yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, cónì cúndaà ini-nè ñà-ndüá nì cachi-yà, vàchi nì ia dèhé chuun ma nùù-né; ñàyùcàndüá, cónì sánihì ini-nè. Te yúhî stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndàcàtnùhù stnahá-né nùù-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcàndüá nì nacua-ya iin tètii nì chicani-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhú-né. Te nú yùhù quidáñúhú-né, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vàxi. Vàchi nècuàchì chicá nihnú ndáhví inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xiní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te quivì mii-ní ndácùcahan-né. Doco có-ndùú-né iin ana cutnâhâ xí-ndá xicánúú. Ñâyùcàndùá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quídá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vâchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùù ana cónì quídáñúhú xí-yâ

⁵¹ Daaní, na sá-ítúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yâ, dandu nì quihin-ya ichì cuàhàn-yâ ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yâ sàà-yâ yucán.

⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònùù nùù-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yâ yàha-ya ichì yucán. Ñâyùcàndùá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cónì cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vâchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yâ.

⁵⁴ Ñâyùcàndùá, ùì nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xi Juan, na ní tiacu-nè ñà-dùcán nì cachi nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a có-cùnì-ní dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsihi nèhivì ñuu yohó, vâchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhî Jesús nècuàchìmà, cachí-yà:

—Mii-nsiá, có-cùndáà inì-nsia nansa ndiá icà-nsiá cunihnu vâha inì-nsia. ⁵⁶ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿índù divi chuun nì quesai ñuhivì yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñúhî-nè —nì cachi-yâ.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùù-xí.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xi-yá, cachí-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cúhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yà xì inga nèhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Señor mío, dihna nì núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cuí) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi nì cúxin xi nsii-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuìn mii-ní, Señor mío. Doco dihna nì núhì (coo chíí) ndaquindèí xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-itnítí-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quéé víámà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-nì nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ìì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yánè cùhùn-nè ùi ùi-nè codònuù-nè nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yà yàha stná-yà. ² Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, cuàhà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchitoa. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchùun gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìi xí-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ 'Vàtùni cùhùn-nsià vichi. Yùhù techuín mii-nsiá cùhùn-nsià cacanuu-nsia mahì nèhivì dàná, cunduu-nsia nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúníhí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, ni stná morral xi-nsia, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivì màsà cásàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsià iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachi-nsià xì stoho vehe ma: “Ni cundóo máni mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú coó, ni cúnàhá ñà-ndùá nì cachi-nsià.

⁷ 'Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-ndùá sáha nècuàchì divéhé-ximá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúun, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdì vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còó; iin-ni ni cundóo-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsià iin ñuu, te candísà nèhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-ndùá sáha-nensià, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvaha stná-nsià nècuàchì cuhí ndoó

yucán, te dohó cachi-nsià xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsià. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsia iin ñuu, te có-xìníndísâ nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachì-nsia xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsià nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsî catù váha-nsiñà còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsià)”. Ducán cachi-nsià (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachí xì-nsiá na sàà quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nìhì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani ni coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuñ inì nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cundamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivì sàhà ñà-ndúá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú ni cáhìchì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahìchì stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù ni cáhìchì ini-nè,

dandu iin-ni queé stná mà na ian sàni cahíchì stná ini-nè mii-yá ana dìchúún-xí vàxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcuítà xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, nì naxicocuïn ùnì dico ùxìn (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudì ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsì Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quìvì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnái ñà-malu cusáhnû, nì quea ndè gloria vàxan, nì nacava na ian nì tàsa.

¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dánhítáhvi stnái mii-nsiá ñà-nú ni cuánihni-nsia còò ò sìduhma, dandu (còò ni-iñàha cuu xi-nsiá); te vátùni cundee stná-nsià nùù nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xiní ùhìándó, te yáha ga nacúndéâ, doco còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudì ini-nsià vichi, doco màdì sáhà-ñá vátùni nì cundee-nsià nùù ñà-malu. Còó, cuisì xiñuhu cudì inì-nsia sàhà ñà-sàni sàcùitandiaa quìvì-nsiá nùù (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disáhà-xí nì cudì ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudì ini Jesús nì quida Espíritu Ìì xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamánì-yá):

—Ndeníhí vàhi mii-ní, Yuamánì Dios; vàchi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra ìì xí-nî), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá' nùù nècuàchì nchichí; doco nùù nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxínítnùnì-nè. Ducán iá, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì inì-ní

quida-ní, te nì cudii inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùù Yuamánì sàni nìhìtáhvì dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò ni-iin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhá stnàì mii-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cunì cundaà inì-xì sàhà-yá —nì cachi-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vàchi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xinìnùù-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sàna, xì cuàhà stná rey, nìsa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni nìhìtáhvì-né cuni-nèà. Te nìsa cunì stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàà-nè nìhìtáhvì-né cunini-neà.

Nècuàchì samaritanu vàha inì-xì

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi ve-heñùhu, cunì-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùù-né. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndiá nduá quide, te nìhìtáhvì vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahví-nià. Pues ¿nansa cachá?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì-mà:

—Dohó cachá: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnìtnùnì-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmì stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”.

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchìmà, có-cùnì-nè cachi nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nìsa ìa iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ìchì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadì-te nùù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sìcoto xi-ne, nì sahnì cuí-tené, grave nì dànàcuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuéhè mà, doco iladú nì yàha-ne. ³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchúûn veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchìmà. Te divini iladú nì yàha stná-nè.

³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàa-nè ndé indúhu nècuàchìmà, nì xini-nè nècuàchìmà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatatna-né ndé nì nacuéhè xì nècuàchìmà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidúcùn-nèa. Dandu nì chindànùú-ñané quisì ndacá-né, te cuàhàn-nè xì nècuàchìmà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ìa-ne nì sandiaa-nè nècuàchìmà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dìhùn, nì sàha-ne nècuàchì divéhé-ximá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmî danáÿ na náyahí”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachì-ní xì: nùù nsì-ùni tiàa (nì yàha yucán), ¿índù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì

nì ndacùhun tnahá xi tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchìmà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-nî, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ndè chicá nùù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìmà nani María. Te María mà, cudí ini-nè coo-ne ñuhù núù Jesús cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nê, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyùcàndúá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhâ mii-ní ñà-sàni nacoò cùhì yùhù quidachuún mindaí. Cachí-ní xì-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-nî, Marta! Cuàhà gá nacání inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-nî mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudí ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xícàn tàhvì-yá nùù Dios. Te nì nsihi nì càhàn-yà xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaha-ní nsiùhù càcàn tàhvì stná-nsì nacua nìsa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xícàn tàhvì-nsiá nùù Dios, dohó cachì-nsia: Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tñũñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhiví yohó, xícàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivì ñuhiví yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-nià nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsî, vàchi nsiùhù, xicáhnû stná ini-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñùu sàà-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùnì pan nùí, ⁶ vàchi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-iñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còò, màsà dáñáná-ní yùhù, vàchi ndiadí vaha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòi cuàhi mii-ní ñà-nduá xícàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòo-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còò, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda càhàn-ndà yehè-né,

ñàyùcànduá icúmí-nê ndacòo-ne cuàha-nèndó ìñàha. ⁹ Te yùhù cachí stnàì xì-nsiá, càcàn tàhvì-nsiá, te ñìhìtáhvì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te tùia. Càhàn-nsià (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Váchì nsidaa ana xícàn tàhvì, icúmí-nê ñìhìtáhvì ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí tùì ndisamà nùù-né; te nsidaa ana xícàn tàhvì nùù yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-yaña nùù-né.

¹¹ 'Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiàte, te màdì iin yùù. Te nú cuñu siaca xícàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiàte. ¹² Te ò nú nsivì xícàn-te caxì-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiàte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá viì. Ñàyùcànduá Yuamáni-ndà íá ansivi, chicá icúmí-yâ cuàhatahvì-yá mii-nsiá Espíritu Ìì xí-yá nú ni càcàn tàhvì-nsiá nùù-yá.

Nansa ni dàqué cuáchi nèhivì dìquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavà-yá iin ñà-malu ìhìn (ní nsida ihin xi) iin nèhivì. Daaní, nì nsihi nì queamà, dandu vátùni nì nacahàn nècuàchìmà. Te nì ndulocó nèhivì cuáhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yaña, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-nduá nacání ini-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùù ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tnahá-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùù quisì dava ga mà. Ducán cachí, vâchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chìndéé sî-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vâchi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dipódêr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nê), ñàyùcàndùá, vâtùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni cachí vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcàndùá náhà xicà ñà-vichi sàni sàà tiempu cunì-nsia nansa dandácû ndiaha Dios.

²¹ 'Tin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-iñàha cuu xi ñà-ìcúmí-tê. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùù-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té nì cùí. Daaní, icúmí ndósàhnùmà nihì-ndà nsidaa ñà-ìcúmí-têmà, te quida-nda xán nacua cudì ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chìndéé xí danátáqui (nèhivì xí), ducán queámà na ian tàxi-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocûin iin ñà-malu nì quee nùù-né antes, doco cóni quíhvi ndisa-ne ichì Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar íchí, nandúcú-sî ndé coo dadí-si; te nú ni cúndàà inì-si mà cùí,

dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini nèhivì ndé nìsa ìe antes, vachi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcàndùá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, te quidá-sì cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-sì nácuàca-sì inga ùsà tnahà-sì chicá tùha quini, te caquìhvi nsihì-sì ini anima nècuàchìmà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn chicá pesadu nàcòo tiàa ma nùù antes.

Nansa nihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yà ñà-jaàn xì nèhivì cuáhà mà, dandu nì cachi iin nècuàchì ñahà xì-yá:

—Nansicáhán nècuàchì nì dàtúinuù xì-ní ñuhìví, te nì dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-ndà nansicáhán nèhivì iníní xí Palabra ìì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahàn-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sànahà) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nìsa càhàn cuenta xì Dios. ³⁰ Vachi milagru xì Jonás mà, ñà-yucán nì sanduu iin seña nùù nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xì stná yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhìví, icúmí cuu stná iin milagru xì, te cunduu stná mà iin seña nùù nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa

nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuùin stná iin nècuàchì ñahà nì sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhaha. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne cáhàn nchichí guâ rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (có-ndulócô nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuìta stná nèhivì ñuu sàhaha nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì yucán, nì naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní cáhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còó, có-nàxícócuñin ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vátuni datnúu Dios sàxinítnùnì-ndà

³³ Tin lámpara, có-nàcuícun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá; nì mà cuían tìxi iin icà; còó, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùì nùu nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínúu-ndà nduú ñà-tùínúu iquìcúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vátuni cutùì nuù-ndà ñà-quida-nda nsi-danicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchínúu-ndà, dandu nàcuìtnúu núu-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsià ndé cuàhàn datnúu mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxinítnùnì-nsià datnúu-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iin tnúú, vachí cunduamà na ian nchíi ndiaha inicutu sàxinítnùnì-nsià, te quee stná mà na ian tnúú fuerte iin lámpara nùu-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vìi nècuàchì fariseu, te có-quidá vìi stná nècuàchì ley xi veheñuhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndùá cuàhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocó-nè ñà-cóni ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chívàha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vèchi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñà ndoó, doco (inià, quini iá. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vèchi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsiá cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsiá. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsià! vèchi mà túha-nsia cundaà inì-nsiá. ¿A có-ínáhá-nsiá ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsiá, màdiá cuisì iquicúñú-nsiá? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútâhvì stnahá-nsiá, dandu vátùni cundaà inì-nsia iá vii nsidaa ñà-ndùá (nì quidayucun Dios).

⁴² '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vèchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vii-nsiá). Mate sáha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxi-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlocô-nsiá sàhámà, vèchi có-nihnú ndàcuisì ini-nsiá, ni mà túha stná-nsiá cuu ini-nsiá sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsiá diezmu mà.

⁴³ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vèchi na sàhàn-nsiá veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo

vii-nsiá nandúcú-nsiâ; te na sáhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhú tnùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vàchi na iin yavi xi nsi, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sâha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yà:

—Maestro, nú ducán cachí-nî sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù cáhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi tùha-nsia quidayucun-nsià cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cúndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dúcùn ni-iin dìndàhá-nsiàñà.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsià! vàchi tùha-nsia quidavàha-nsia monumentu nùù ñaña xi nècuàchì nìsa càn cuenta xi Dios sàhana, doco divi xì-nsiá nduú ana nì sahnì xì nècuàchìmà. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, ducán queá na ian cudí inì-nsia sàhà cuàchi nì quida xì-nsiámà, vàchi dihna mii-né nì sahnì xì nècuàchìmà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsi ma.

⁴⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí Dios ñà-nchìchí guâ-yà: “Cuàhà profeta icúmí techuín, te càn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmí techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahni-né nèhivì xí, te nú cóó, siquiera taxi-né nècuàchìmà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu

nì cuàha ñuhiví. ⁵¹ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xì dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa lì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios.

⁵² 'Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-né (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsià ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Nì cóni quìhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nì sadi stná-nsiá nùù nèhivì cuní quìhvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà nsidaájàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càhàn ndee-né xì-yá, cuní-né càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cáchí-yà iñàha ñà-cui daquée cuàchi-ne dìquì-yá.

12

Icúmí cundaà ini-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vaha

¹ Vichi sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sánihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vàchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchimà, danani úún-né nduú-né nèhivì váha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñàha coo dèhé nicanicuahàn. Icúmíâ tùia, te cunitnùhu nèhivì

sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-nduá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-nè ndé iin tnúú, icúmí palabra mà natùì vate stná ndé nchií orá. Te mate caya nì càhàn iin tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cùitià), vachi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yùhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhiví

⁴ 'Amigos, cachí xì-nsiá: màsà yùhí-nsià ana cui cahni xì cuisì iquicúñú-nsià; còó, vachi nú sàni xihì-nsià, dandu còò cá ni-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí xì-nsiá ana ndiá icà-nsiá yùhí-nsià. Xiñuhu yùhí ndisa-nsia mii-yá ana icúmí derechu dandiachi xi anima-nsià andea nú sàni xihì-nsià. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhí-nsià.

⁶ 'Sàhà cuisì ùì tuní dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòdó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa ididìni itá dìni iin iin nèhivì. Ñàyùcànduá, màsà nácání inì-nsia, vachi chicá ndiaá-nsià nùù iin chòlìhì tì, te ò núù cuàhà stná-si.

⁸ 'Yùhù cachí xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnái cachì nùù àngel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchìmà. ⁹ Doco nú ni chídèhé-nè ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnái mii-né nùù àngel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni càhàn ùhì iin nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vètuni nìhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu

Ìì sàni càhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchìmà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñâtuu nèhivì mii-nsiá nùu nècuàchì dandacú nùu veheñùhu, ò nùu juez, te ò nùu tè-nìhí chuun, màsà nácání ini-nsià nansa naxiconihí-nsiá nùu-té, ¹² vâchi momentu yucán icúmí Espíritu Ìì xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsiá —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligrú ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa iín mahì nèhivì cuáhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, càhàn-ní xì ñanì ñà-nì cándisâ-né dacuachí-né interés nì ndutahví-nsí (nùu yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Senór, còò chuun ni níhì cundui juez nsidan-dàì sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-nduú stnáì iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuáhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuáhà iñàha, vâchi mate ni coó cuáhà gá biene xi-nda, có-cùnì cachàmà ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha. Còó.

¹⁶ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa là iin tèculà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Ñâyùcànduá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vâchi có-cuâhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu nì cachí-te: “Chicá vâha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vâtùni sàà nàcòvâha cosecha xi, xì nsidaa gá stná

ñà-cuìqué. ¹⁹ Dandu cachì inì-ni mií: Vichi sà-íá cuàhà iñàha íá vaha. Vàtùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuà; vátùni quetatuì vichi, vàchi íá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachì-te. ²⁰ Doco nì càhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco íó! vàchi ñuú vichi icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòo xán?”, nì cachi-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-iñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùu Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xì-nsià nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsià, nì sàhà cuerpu xì-nsià, nansa tui ñà-cundixi-nsià. Còò, ²³ vàchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xì-nda ¿amádi chicá ndiaámà nùu sìcoto ndìxì-ndà? ²⁴ Cundehe-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhí-si cosecha xì-sì, nì còò vehe icúmí-sí, nì còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñàha; doco Dios, dacútiácú-yási. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsià nùu laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsià dìni-nsiá, te nacání ini-nsià, uun-nì nduámà, mà nihì-nsià cuahnu ga-nsià ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú mà cùì quida-nsià chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà cáhni gá-nsià dìni-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ 'Cundehe-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúùn-yá, nì có-quidávàha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùu rey Salomón (nìsa ìa sàna), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin

ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiàá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quìdavàha Dios ita mà. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí-yâ cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹ 'Màsà cacánúú-nsiá cahni-nsiá dìni-nsiá nansa tui ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vàchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco ndohó, iá Yuamáni-nda Dios, te ináhá-yâ xiñuhu nsidaámà nù-nda. ³¹ Ñàyùcàndùá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhiví ì xí-yá, dandísá nihì stná-nsià nsidaa ñà-nduá cumáni gá nù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-nda ñà-cuicà-nda

³² 'Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí xì-nsiá, màsà yúhí-nsià, mate mà túu-nsiá, vachi sàni chitnùní ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià ndè ñuhiví ì xí-yá.

³³ 'Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútâhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vaha mà ini iin itni mà sáà tèhì, vachi ndè gloria yucán, mà sáà ndañuhá, vachi mà quíhín tècuìhnà-ñá, ni mà cúsíquídí stná. ³⁴ Vachi ndé quida-nda cuenta iá vaha ñà-cuicà-nda, divi lugar yucán cuàhàn-nda cunihnu cuàhà ini anima-nda —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-nda cundoo tùha-nda, vachi sà-itúú-yá naxicocuûn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiaá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchìmà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchìmà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùu-né. ³⁷ Nansicáhán-té nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vàchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé sinduhá ni nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìi peón mà, pues nansicáhán-tè nì sandiatu-tè.

³⁹ (Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévì hora quixi tècuìhnà quìhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuàha-nda quìhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiaá, cundoo tùha stná-nsià, vàchi iin quìvì có-nìhnú inì-nsia naxicocuìfn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xìcà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miiní nsiùhù, te ò cuní stná-ní quìhin casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùu ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te nì nìhì-té chuun nùu lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùu peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchìmà quìvì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhán peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchìmà cuàha-ne peón mà chuun

ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né.
⁴⁵ Doco nú nacání chicuéhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tê cahnì cuií-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnàhâ stná-te xi tè-xíni xihí-te.
⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivì có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ìnahá-tê, dandísá nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndísâ xí-yâ.

⁴⁷ 'Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-ìníni-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tê ñàhni-té.
⁴⁸ Doco nú có-cundáà vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóó-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nèà). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùù nècuàchìmà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà úhì tãhndè dava-ne sàhá

⁴⁹ 'Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivì, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tãhndè dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cundúá! ⁵⁰ Vâchi iá iin tnùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacání inì ndè cachì sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí inì-nsia vâxi ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còó, vâchi sàhà yùhù icúmí tãhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé` quivì

nùu-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndoó ùhùn nèhivì, ùnì-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùì mà. Te nú coó, ùì-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùnì mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dido iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índùvì tiempu nuná ñuhìví, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vàchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xinì-nsia itá vico ladu quécahnú orá, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vàchi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhìví xì ansivi, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxìnítùnì-nsiá mii-nsiá sàhà-ñá cui mànhì inì-nsia índù chuun nduá chuun vaha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensíá cuàhàn nùu tè-nihí chuun, dandu chicá vaha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tensíá sàà nùu juez, vàchi juez mà, dayáha-tensíá ndahà comandante xi-tè, te chiacadi tèmà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quéé gá-nsiá dècuèndè nú sàni dànáà nsihí-nsiá nsidan-icúú ñà-nduá nihíca-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepenfir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xì nècuàchì ladu Galilea, nì dándàcú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvì-né quisi nduú promesa xi-ne nùù Dios; meru xihì quisi mà, te nì sahnì-ténê. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsià ñà-chicá nì sanduu-ne nèhivì cuàchi nùù nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhàmà nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vàchi diyì ducaní ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúú-nsiá arrepenfir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá stná-nsià nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chàhmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsià chicá ñisa ìa cuàchi nècuàchì mà nùù nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vàchi dècuèndè mii stná-nsià, divi ducaní icúmí stná-nsià ndañuhu-nsiá nú màsà nàxícócuìn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuàha quisi vídì-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Ñisa ìa iin tiàa icúmí xì iin ñuhù iá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàà tiàa ma iin xichi yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu nì cuí, doco còò ni-iin sihigu-nu nì ndácùhun-ne.

⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì tèndiáá xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuià quixí indéhí, áma níhì sihigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Nì táhndè-nu chicá vàha; có-cùnî cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachì-te: “Senór, nacoo

gà-nínu dècuèndè inga cuià, vèchi cuní dadayí ñhù sàhà-nú, te daquéi majada,⁹ áma cuáha-nùsí; te nú coó, dandísá, tãhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dándúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadò yá-ya iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quihvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuià dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuiá yaa-ne quidá-si, ñàyùcàndúá xicá todo-ne, mà cùì nàcuìn ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnàtuu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìnì-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nihì-né nì nàcuìn ndàà-nè. Ñàyùcàndúá, cuahà gá nì naquimanì-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchì dandacú nùù veheñuhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vèchi quivì descansu nduá na ní dándúvaha-ya nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Ìñù quivì ùún iá quidachuun-nda; ñàyùcàndúá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdà quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vèchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sáhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xì-ndà Abraham nduú stná-nè,

ñàyucànduá, amádi ndiá ìcà stná-nè dàñà stná-nè nùù cuèhè itníí xí-nê, mate quivì descansu nduá, vàchi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùnì cuià nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xiní ùhì xì-yá, nì nd-ucahan-ne; doco nèhivì cuáhà mà, nì cudìì ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

In ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xítìà palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vù inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsià cundaà ini-nsià nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnua; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vàxi stná-si quidávàha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vàchi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquéè-ne mahì ùnì maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sitníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vàchi ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nùù nsidaa nèhivì cucuni quìhvi yucán, cuàhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vàchi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsià quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-xímá yehè-né. Ñàyùcàndùá sàà-nsià, te cáhàn-nsià yehè, cachí-nsià: “Stoho-nsi Señor, nacuna sacù-ní nùù-nsí”. Dandu nècuàchì mà, icúmí-nè cachi-nè: “Còó, tàcùnì mii-nsiá, (ni có-ínáhì) índù nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsià cachi-nsià: “Nsiùhù, nìsa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nìsa xixi-nda nìsa xihi-nda (tècuí); te mii-ní, nìsa dacuaha-ní nèhivì ñuu-nsi, calle ñuu-nsí”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-nè cachi-nè: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcùnì mii-nsiá, ni có-ínáhì índù nì quixi-nsia. Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià iladu, vàchi nècuàchì chicuéhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnú-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsià cuní-nsià na yáha xì-ndà Abraham ndè ñuhiví ìì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya sàna. Nsidaa-né icúmí-nè màcùndoo-ne nùù Dios ñuhiví ìì xí-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsià ndòo-nsia. Dandu yáha ga cuàhàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guà-nsià). ²⁹ Vàchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivì sàà-nè ñuhiví ìì xí-yá, cunduu-ne nèhivì vaxi ladu caná hora, xì nèhiví ladu quécahnu stná, xì nèhiví ladu norte,

xì nèhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhìvì ìì xí-yá. ³⁰ Vàchi nèhivì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdò nùù-né nùù-xí (quìvì yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divi quìvì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-nî quecuaán-nî yohó, vàchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-ìcúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xì tnaa cuàhìn taví ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandúvaha stnái nècuàchì cuhí, dandu quìvì ùnì cuàhìn dan-sihí chuun xi”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vàchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivì cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vàchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xì-chi nì cunì danátáqui mii-nsiá nùí na ian danátácá siùn pilu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tìxi ndìxì-sí; doco còò, cónì cùnì-nsià. ³⁵ Ñàyùcànduà icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stnái xì-nsiá, mà cuní gà-nsià yùhù ndè cachi sàà quìvì cachi-nsià xí: “Ndiaha gá mii-ní, vàchi divi ana vàxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quivì descansu cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùu nècuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchìmà iá stná iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iín-né nùu-yá. Ñàyùcàndùá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ìi xì-ndà dándúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsià xí.)

⁴ Doco nècuàchìmà, dadí úún nì ndòo-ne. Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dándúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿áma cùhùn-nsià carrera tavà-nsiási, mate quivì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, mànicùí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nê lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xí-né. Ñàyùcàndùá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú cánà iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóo-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí,

vàchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñúhú nècuàchì dìvéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nècuàchì dìvéhé-xímá tnàtuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnàtuu nècuàchì dìvéhé-xímá, icúmí-né cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nùù nècuàchì cutnàhâ xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-né sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndanihí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-ní amigo xi-ní, ò ñanì-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còò, vachi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuèhè, xì nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vachi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi, icúmí-ní nihì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnàhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-ndùá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhiví ì xì Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nìsa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhiví nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì càna mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vàchi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ 'Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuícahnú ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xì, te icúmî cùhìn cundehià. Ni cuícahnú ini-nè sàhí”, cachí-nè.

¹⁹ 'Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vàchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmî cùhìn cundaà inì sàhà-sí, a quídá víi-sí, á coó. Ni cuícahnú ini nècuàchìmà sàhí”, nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vàchi làcà nì nandàhí, te ñàyùcàndùá, mà cúí cùhìn”.

²¹ Ñàyùcàndùá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhiví mà. Ñàyùcàndùá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahán-nî vichi duha cacanuu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátácà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuèhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xì”.

22 Ñàyùcàndùá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachì-te: “Sàni quide ñà-ndùá nì cachì-ní xì, señor, te vátùni cundoo más gà nèhivì”.

23 Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì.

24 Vàchi ñà-yòhó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhì-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni ni nácánì ini-ndà cunchicùn-ndàyá

25 Cunaha-ní, cuahà gà nèhivì xínchicùn xì-yá cuahàn stná-nè. Ñàyùcàndùá nì naxicocuñ-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

26 —Nú vaxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócô gà-nè ñà-ndùá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchìmà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gà stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vàchi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana

nchícùn xí. 27 Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuahàn-nè cui-nè. Vàchi nú có-nihnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí.

28 Vàchi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, 29 còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuahàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, 30 cachi-nè: “Cuahàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cúí, doco cóni níhì-té

daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó).
³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàá tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxìn mìl soldadu xi-tè ñà-cundee-té nùù òcò mìl soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñâha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì tèmà nansa nsihi pleitu xi-tè.
³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú ñàha icúmí-nsiâ, vâchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiâ cunduu-nsia ana nchícùn xí’.

Ejemplu nacání sàhà ìin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vaha ga ìin, (vâchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí gá ndu-adì gá. ³⁵ Vâchi còò cá chuan, mà cúndúá ñhùhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùù itu-ndà. Chicá vaha cate-ndàñá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii nì tucù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì iá cuàchi-xi, vâchi cuní-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudî ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuáchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchìmà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

4 —Nú ndoó iin cientu riì xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi nacoo-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachi nanihì-ndàsí? 5 Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasí, cudîi ini-ndà 6 mànuhù-ndà vehe-nda idádocó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudîi ini-ndà, vâchi sàni natùì riì xí nì ndañuhu nì cuí!”

7 Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì iá cuàchi xì cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudîi ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudîi ini-nè sàhà nècuàchìmà nùù 99 nèhivì nihnú vâha inì-xi, vâchi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dìhùn nì ndañuhu, te nì natùia

8 Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xí ùxin dìhùn plata. Pues nú nì ndañúhú ian, amádi nacuicùn-né iin isì, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. 9 Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Naha-nsià cundoo-nda cudîi ini-ndà, vâchi sàni natùì dìhùn xí nì ndañuhu nì cuí”, cachí-nè. 10 Te cachí stnáì xì-nsiá, ducán cudîi stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xìcà

11 Dandu nì cachi stná-yà:

—Nìsa là iin tiàa ndoó ùì dèhe-xi. 12 Te nì cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-nduú tàhvì nihì-nsí nùù-ní”. Ñàyùcànduá, nì sàha-ne iin

iin-tè ñà-ndùú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtàcá tèchicá chii ma nsidaa ñà-ìcúmí-té, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dìhùn xí-te, nì quìhvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihì dìhùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-te nùu iin lamú ñuu yucán, te nì nihì-té chuun nùu nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxàhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñàyùcàndùá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò ni-iin nèhivì sáha xi-té ni-iñàha. ¹⁷ Dandu nì nàcùnihnu sahnú inì-te, te nì cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùu-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cuní` cuì quidá doco. ¹⁸ Chicá vaha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachì xì-né: Papá, nsidá cuàchi nùu Dios, te nsidá cuàchi stnái nùu mii-ní. ¹⁹ Ni mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání inì-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì naquihin-tè ichì mànùhù-té ndé iá yua-té.

Te xica ìi vaxi-tè ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi inì-nète, te nì dáyáà-nè cuàhàn-nè nì numi nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nùu-né. ²¹ Dandu nì cachì dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùu mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnái nùu mii-ní. Mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachì-te. ²² Doco yua-té, nì cachì-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te ni cúnacáá stná iin anillu dìnìndàhá-te; ni nácuàìn stná-te iin ndisàn.

²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vàchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiaà-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té nì cuí, doco vichi sàni natù-tè”, nì cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ 'Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nùù itú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin peón; nì xicàn tnùhù-té nùù nècuàchìmà, cachí-te: “¿Ndíà ndùá cùù-guá vehi?” ²⁷ Dandu nì cachi peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñanì-ní, ñàyùcàndùá nì cachi yua-ní ñà-nì cahní-nsí chelù ndatnù, vàchi sàni natù dèhe-ne, te còò ni-ĩhàha nì cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcàndùá, nì xidà ini ñani sahnùmà, có-cuní-te nansihvi-tè vehe. Dandu nì quee yua-té nì càn vii-né xì-té. ²⁹ Doco nì cachí-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcànì cuà ié` nùù-ní quidáchúin, te inínì nsidanicuú ñà-ndùá cachí-ní xí; doco tãñáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnái vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-nì nsiaa tè-nduú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndùá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stná chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xí-te”, nì cachi dèhe sahnuma. ³¹ Dandu nì cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáu. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-nduú biene xi, stoho stná` nduú stnáu. ³² Doco vitni ndiá ìcà-ndà quida-nda vicò, te cudii ini-ndà, vàchi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còò, sàni nsiaà-te vichi”.

16

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá ví

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Có-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcànduá, nì cana-ne témà, cachí-nè xì-té: “¿Nansa iá ñà-nduá quidà-ní? vàchi cáhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní nùí. Pues vichi icúmí-nî quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní nùí, vàchi cuàhìn taví mii-ní nùù chuun xi-ní ñà-nduù-ní mayordomu”, nì cachi-nè.

³ Ñàyùcànduá, nì quesaha-témà nacání inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vàchi cuàhàn lamú xi dacúxíó-né yùhù nùù chuun xi. Ndahví, vàchi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnàì caridad, doco cucáhàn nùí.

⁴ ¡Áà! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùù chuun xi”, nì cachi-te.

⁵ Ñàyùcànduá, nì cana-tè iin iin nèhivì iníhíca nùù lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùù nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-nî nùù lamú xi?”

⁶ Te nì cachi nècuàchìmà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùì dico ùxìn (50) tonel vichi”.

⁷ Dandu nì cachì-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te nì cachi nècuàchìmà: “Iin cientu carga nùni trigu iníhíquê”.

Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ni”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-nè ñà-nduá quidá-te. Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-té sàhà-ñá cóni quidá

víi-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachi-nè. Vàchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nùu chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuehé nèhivì datnúu Dios sàxinítnùní-xi.

⁹ Te yùhù cachî xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xì dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihi dihùn xí-nsiá mà, vètùni cuàha Dios sàà-nsià nùu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nìhì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néà, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vètùni quida viì stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhiví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-nduú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanìtnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ 'Iin tè-quidáchúûn, mà cúí coo ùì patrón xi-tè, vèchi nú ducán, dandu icúmí-tê cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne coo vaha xi-té, te inga-nè cahíchì inì-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cuú ini-nsià sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nùu Dios —nì cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stná-nè yucán, iníni-né nsidaa ñà-nduá cachí-yà, te nì sàcùndiaa-nèyà, vèchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dihùn. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nù nèhivì cuní-nsià ndee vaha-nsia, na ian ni cundúú-nsiá nèhivì váha guá. Doco Dios, ináhá-yâ ñà-ñùhú ini anima-nsià. Vàchi ñà-nduá chicá xího nècuàchì ñuhiví yohó, có-nâtùia nù mii-yá, vàchi ñà-chicá có-ìá vaha nduá nù-yá.

In palabra nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xi sàhà ñuhiví ù xí Dios

¹⁶ 'Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xi Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vàxi duha nì quesaha xitià cuentu sàhà ñuhiví ù xí Dios, te vichì nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàà-nè ñuhiví ù mà.

¹⁷ 'Doco ley (sàhana) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vaha; vàchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ 'Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaro

¹⁹ 'Nìsa ìa iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xì cuàhà gá sìcoto chicá vii. Te nsiquívì nìsa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nìsa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhì ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nìhì-né pedazu cuati comida cóyo nù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vàxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàá-si nsìhi uhì ìcà-némà.

22 Daaní, nì sàà quìvì nì xihì-nè, te nì caquixi ángel nì nacuaca-ne anima nècuàchì mà cuàhàn-nè ndé iá xì-ndà Abraham. Daaní, después nì xihì stná tècuìcà mà, te nì ndùxin-tè. 23 Dandu (nì sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsii. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuáhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. 24 Ñàyùcàndüá, nì ndàhì ndee-té, cachì-te: “¡Abraham! ¡Xì-nsí nduu-ní! Cundehè ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né dìndàhá-nè tècuí, te danchíco-ne yáí, vàchi yáha ga ndohí ié mahì ñuhu yohó”. 25 Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vàchi na nisa itiacù-ní ñuhívì, vaha vida nisa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, còò; yáha ga ndahví nisa yàha-ne. Doco vichi sàni ñihítáhvì-né cudì cuáhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. 26 Te iá stná inga ñàha, vàchi mahì nsiùhù yohó xì mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcàndüá, mate ni cùcáhàn-nsì yàha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yàha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”. 27 Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvì nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. 28 Vàchi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quíxí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsì”. 29 Dandu ní cachi Abraham xì-té: “Sà-icúmí-tè libru ì nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Nì cúníní-te ñà-ndüá cachì nùù tutu mà”. 30 Dandu nì cachi-te: “Còò, tío Abraham, vàchi nú nì nátiácú iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-tè cuu-tè arrepentir”. 31 Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cuní-te

cunini-tè ñà-nduá nì cachi Moisés, te ni ñà-nduá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuïn inì-te mate ni nátiácú iin nsì (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá, icúmí dava nèhivì tùcù-nè ichì có-ndiàá quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà. ² Vàchi chicá vaha ni mácùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.

’Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsiá xì-né sàhámà. Te nú ni naxícócuïn ini-nè sàhà ñà-nduá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cùú-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì nìhì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsì cunindisá ví gá-nsì.

⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè

vàtùni dandacú-nsiá nùù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndi-achi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúûn nùù-ndà

⁷ Ni cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nùù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiaá-te quisì xi-nda. Doco nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còò, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí”, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímàn-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vàchi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiâ, cachi-nsiâ: “Còò ni-iñàha nì quidá-nsí, cuisì ñà-ndùá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsi”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vàxi ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Jesús! ¡Cundehè ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchìmà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiâ dacuní-nsiâ dùtù ìcà-nsiâ.

Ñàyùcàndùá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne,

nì naxicocuûn-nè, nì ndenihi vâha cuahà-né Dios, ndee câhàn-nè. ¹⁶ Te nì sâcuûn sîsî-né nùù-yá, naquímánî-néyâ. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiâa nì nduvâha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né nì nâxícócuûn. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuûn naquímánî xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiâa nì naxicocuûn mà:

—Ndacuiin-ní xuhun-ní vehe-ní. Vâtùni nì xinindisa-ní, te ñâyùcànduá nì nihî-ní nì nduvâha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuûn Jesús ñà-cusahnú-yá nùù ñuhiví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nùù-yá índù tiempu sàà quivì cusahnú Dios ñuhiví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchínúù-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ì xì Dios. ²¹ Mà cúnduámà ñà-cachitnùhu nèhiví xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhiví ì mà, te ò yucán iá`. Còó, vâchi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhiví ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vâxi iin tiempu na yâha ga cuni-nsia cundua tiempu ndiaha (naxicocuûn) yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, doco tàñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhiví xì-nsiá ñà-yòhó sàni naxicocuûn, te ò yucán ié`, màsà cùhùn-nsiá xì-né, màsà cúnchícùn-nsiànè. ²⁴ Vâchi na ian tása, te natnúù fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quivì xì, (te cundehè nsidaa nèhiví yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà iñàha icúmî ndohi; vâchi icúmí nèhiví tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua

nì cuu tiempu xi Noé sàhaha, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví. ²⁷ Vàchi tiempu xi Noé mà nìsa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhìví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nìsa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quìhvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì xì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xi Lot sàhaha, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahan quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quivì naxicocuín, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ 'Quivì mà, nú ndoo nèhivì dìnivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócô-nè sàhàmà. Cuisi-nì nì cùnú dèhé-nè chicá vaha. Te ò nú ndoo-né nùù itú, dandu màsà naxícocuín-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsiá nansa nì cuu xi ñahàdìhí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñá dandáñuhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dacácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ 'Yùhù cachí xì-nsiá, na sàà ñuú naxicocuín, dandu ndé quídì ùì nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndò. ³⁵ Te ndé ndoo ùì nècuàchì ñahà cutnàhâ nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndò. ³⁶ Te ndé ndoo stná ùì tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndò.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuahàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí):
 “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná
 longo”.

18

*Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn
 nùù iin juez cuehé*

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu
 ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn
 tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndá.
² Dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin juez iin ñuu; doco ni cóni sácáhví-tê
 Dios, ni stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nìsa ìa stná
 iin nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí. Te sàhàn nècuàchìmà
 nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-ní chuun xi,
 vachí iá iin nècuàchì xini ùhì xí”. ⁴⁻⁵ Doco cóni
 cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te
 inì-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuáan yohó
 yùhù. Ñàyùcànduá mate có-càhvì Dios, ni có-càhvì
 stnáì ni-iin nèhivì, doco cuàhìn nsidandaì chuun xi
 nècuàchì yohó, vachì cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè
 nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate
 malu-nè, (doco icúmí-nê chindee-né nècuàchìmà).
⁷⁻⁸ Ñàyùcànduá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà
 sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn
 tàhvi-né, te sacúndáhvì-nè nùù-yà? Te ¿a caní
 tiempu cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán?
 Còó, yàchì icúmí-yâ nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí
 xì-nsiá. Doco quivì naxicocuín yùhù ana nduú
 Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿a ndísá cunindisá cuàhà
 nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachíyàhvi nì naxicocuĩn inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhí vaha guá xì mii-xí, te cachíchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ — Ûì tiàa, cuàhàn-nè veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachíyàhvi.

¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuìn-nè yucán, te nì naquimani-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vachi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stnái ni-iñàha, vachi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-câhìn xì inga nècuàchì ñahà, ni có-quidá stnái na quidá tè-dachíyàhvi jaàn. ¹² Còó; nù cada ùnà quivì iníhí' iá dòquí ù quivì, te nù cada ùxìn pesu quidé ganar, chivàha cuaín ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchìmà.

¹³ 'Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iin-né, cucáhán nù-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcàndüá, iin-ne, caní-né nhìca-ne (ñà-cùu guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cun-dehè ndahví-ní yùhù, vachi nècuàchì cuáchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nù Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vachi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-nê nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-nè nìhì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùù ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vàxi nùù-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchìmà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ìì xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, nú ni coó (vità ini) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu nìhì-né quìhvi-ne ñuhivì ìì xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nìhí chuun, nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì ndiá guide, te nìhìtáhvì vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndíà disáhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ínahá-nì nansa nì dàndàcú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáhí-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí.

22 Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachì-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumánì gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihítáhvi-ní sàà-ní an-sivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

23 Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vàchi cuica cuàhà-té. 24 Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhì guá sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí Dios! 25 ùhì gà stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu iquí; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

26 Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

27 Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vètùnì quida Dios-ñà.

28 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo ìì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

29 Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndaà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhiví ìì xí Dios, te sàhámà icúmí-nè nacoo-ne iñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-nè vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quidámà), 30 vàchi de-spués yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè nihítáhvi-né vida xi-ne ñuhiví yoho. Daaní, na sàà-nè inga

ñuhìví vaxi xi-nda, dandu ñihìtáhvì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-ìcúmí-yà cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, ñi tavà cuaán-yá ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te ñi cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-ndüá ñi tiaa nèhivì xí Dios sánaha sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví. ³² Vàchi icúmí nèhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te canàhá stná-te xí. Te icúmí stná-te sivi dí-te nùí, te cahni cuí-te yùhù.

³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùì quìvì icúmí natiacuì —ñi cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cùndáà ini-nè sàhámà. Cóni sáà-nè mànhì ini-nè, vachi nahi palabra dèhé ñi sandua nùù-né.

Nansa ni quida Jesús milagru ñuu Jericó, ni dānátüi-ya nùù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchì yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad.

³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu ñi ndàcàtnhù-né ndià nduá cuú. ³⁷ Te ñi cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yàha.

³⁸ Ñàyùcàndüá, ñi ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ñi xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuàhà mà), ñi canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, ñi cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchìmà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ì xí David, cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dándacú-yá ñà-nì cúndácá nèhivì nècuàchìmà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-nî quide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuí.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndúvaha nduchínúù-ní, cachí xì-ní! Vàchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyùcàndúá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímànì-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-ndúá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchìmà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicúí ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vàchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyùcàndúá, nì dàyáà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vàchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya diquì-xí, te nì xini-yà nècuàchìmà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vàchi vichi icúmí sài vehe-ní.

6 Ñàyùcàndùá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchìmà, te ndacá-neyà mànuhù vehe-ne, cudî ini-nè. 7 Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchìmà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xì, nì cachi-nè.

8 Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-ndúú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dàndàhví nì quihin dihùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhi-nè.

9 Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì dìvéhé-xí yohó, vachi nacua nì quida yohòtéhé-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), 10 vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, nì quesai ñuhíví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacaní sàhà ùxìn dihùn oro

11 Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né iníní-né ñà-ndúá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vachi sà-ítúú-yà sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhíví yohó).

12 Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ìa iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nìhì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né).

13 Ñàyùcàndùá, (na táñâha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xi-né, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii

tiempu dècuèndè quivì naxicocuïn icúmí-nsiâ quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñùhù-né nècuàchimà, ñàyùcàndüá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Có-cùnì-nsi cusahnú nècuàchì jaàn nuù-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchimà, vätùni nì nihì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuïn-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandàcú-né càna nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dihùn mà, vàchi cunì-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxin dihùn”. ¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchimà xì-té: “¡Vätùni iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcàndüá icúmí-ní dandacu-ní nuù ùxin ñuu nahnú, vàchi vii gá nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùi, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nuù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dihùn xí-ní, vàchi nì chivàhià nuù iin sìcoto. ²¹ Vàchi yúhî mii-ní. Ináhí nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchuún-ní, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dandàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiái iñàha ndé cóni quidáchuïn, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitúí. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿indù chuun cóni dácùhùn dihùn xí nuù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quivì

nsiaì, vètùni nìhì stnàì dìquàà ni cúí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dìhùn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dìhùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-ìcúmí nècuàchì mà ùxìn-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusáhnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-ìcúmí algu vichi, icúmí-né nìhì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu ñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndùá icúmí-né. ²⁷ Doco nèhivì xini ùhì xì, te có-cùnì-né cusahnúì nùù-né, cundaca-nsianè quixi nùì, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùù compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-ìtúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùù-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsià yucán, dandu icúmí-nsià cuni-nsià ndé nuhní iin burru chii. Burru tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùù-nsiá ìndù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-né ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ìa. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xi-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nèsi cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitànduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sá-ítúú-yá nacatacaa-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímánì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-ní (ñà-màsà cáchì-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádî nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùù ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsiá! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsiá cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cuí! Doco cóni cúndàà inì-nsia. Ñàyùcànduá, vichi sàni ndòò dèhámà nùù-nsiá, te mà níhì gá-nsiá cundaà inì-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsiá, dandu

caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadi-te nùù-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidan-icuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahnì nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá ví yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cónì nácúní-nsià ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ì: “Veheñùhu xi, icúmíâ cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tàhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquívi sáhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yà nèhivì. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì nihí chuun ñuu mà, nandúcu-nê nansa cui dandáñúhú-nêyà. ⁴⁸ Doco mànìcùì nihì-né nansa quida-neà, vàchi nsidaa nèhivì cuàhà mà, iníni vàha-ne ñà-ndùá dacuahá-yà.

20

Nansa nì cachi tè-xídandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quívi mà iá-yà dacuahá-yà nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru cáhàn-yà razón vàha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnáhâ-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, ² cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dándàcù núu-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnái núu mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xí. ⁴ ¿Ana divi nì dándàcù-xì núu Juan Bautista ñà-quida ì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

⁵ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsi-daa-ní mii-né, cachí-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú ni cachí-ndà divi Dios nì dándàcù-xì núu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu cahni nèhivì-ndó xì yùù, vàchi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nìsa cahàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñàyùcànduá, nì naxiconihí-né núu Jesús ñà-có-cùndáà ini-nè ana divi (nì dándàcù-xì núu Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchí stnái xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì núu quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin lamú, te nì dándàndèe-ne nducu yòhò sì-úvà núu ñuhù xí-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xìcà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sání sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón

xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuíí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuíí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xi-né, dècuèndè nì dãnácuèhè tèmà-né, te fuerza nì tavà-ténê nùù ñuhù ndé iá ñà-tàtá mà.

¹³ Ñàyùcàndüá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vàchi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-nè.

¹⁴ Doco medieru mà, na ní xinì-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahvì xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachi-te.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì tavà-té nècuàchìmà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

’Pues vichi, ¿ndíà ndüá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-né nùhù-nè cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndíaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vàchi dohó cachá:

Nì ìa iin cavà nì cahíchi ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-né nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà rentà xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi ve-heñùhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicùí tnii-neyà, vàchi yúhî-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-ndùá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchìmà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhá-nsî mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñà-ìá viì dacuaha-ní nèhivì. Nì có-yùhî stná-ní nì-iin nèhivì; còó, vàchi chináhá ví-ní ñà-ndùú ichì váha Dios. ²² Ñàyùcàndùá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda rentà nùù rey cahnú César, á coó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xícàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí?

²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn cundehí. Bueno, vichi cachì-nsia xí ana dìnúù-xí, te ana dìquívi-xí itúú ìcà dihùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-ndùá icúmí-nsiâ cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndùá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcàndùá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-néyà na cáhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchìmà, có-xìníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, nì xìcàn tnùhù-né nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, doco còò déhe-ne nì ndóo (xi ñahàdìhí-nè), dandu icúmí ñani nsìi ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsìi ma nduú mèe mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xihì stná nècuàchì ùì mà, te còò stná dèhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùnì xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsì-úsà ñàní mà; doco divini, còò ni-iin dèhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndùá, na sàa quìvì (cachí-nsià) natiacu nsìi, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchì ñahà mà ñà-nsì-úsà-nè nìsa là xi-ñá? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, tùha nèhivì ñuhiví yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhiví, mà nándàhà gá-nè. ³⁶ Ni mà cúì gà-nè, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua.

37 Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sàhaha sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tì (xìxìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios cãhvì nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob. 38 (Ñàyùcàndùá, itiácú ì nsì ma), vachì nècuàchì nì xìhì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios; còó, cuisì nèhivì itiácú cãhvì xi-yá. Vachì nùù mii-yá, itiácú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

39 Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi ve-heñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-nî, Maestro

40 Daaní, nì nsìhi nì cãhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin nì sáhandee inì-xì ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-iñàha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

41 Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtéhè xì-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn?

42-43 Vachì mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ì nani Salmos, te dohó nì cachi-nè:

Nì cãhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

44 Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi ve-heñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, inínì nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vèchi ñà-diì xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, dandu después sàcuìta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquéé tècuicà promesa xi-tè ini alcancía xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí, te nì dàquéé-ne ùì ñà-úhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vèchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidan-icúú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì cànàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì

nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿Índù quivì cuu ñà-nduá nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì sà-itúu quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidaðu cundoo-nsia màsà dándáhvî ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachi-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsià nècuàchìmà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhî-nsià, vachi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tàñáha ga nsihi tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vaxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíá nàà stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhî xì nèhivì.

¹² Doco na táñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùu tè-xídandacú veheñùhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùu

rey xì nùù gobernador (ñà-daquéé cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nê quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsià yùhù. ¹³ Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datúi stná-nsià nùù nsidaa-né ñà-ndùá xiníndísâ-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsià; màsà nácání ini-nsià nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vèchi mií, icúmí chindeí sàxínitnùnì-nsià ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsià, te naxiconihí víi-nsiá nùù-né. Te mii-né, ni mà nánîhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsiá. Còó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ 'Daaní, ndè stná yuadíhí-nsiâ, ò ñani-nsià, ò tnaha ga-nsià, ò amigo xi-nsia, icúmí-nê cahin stná-nè mii-nsiá nùù tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nê càcàn-nè ñà-cui-nsià. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàà-nsià ndañuhu-nsiá (nùí); ni-iin idìdínì-nsiá mà ndañúhú. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndísâ-nsiá, dandu nihì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsià.

²⁰ 'Doco quivì cuni-nsià inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà inì-nsia sà-ítúú quivì cuàhàn-te dandañúhú-té ñuu yohó. ²¹ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì mà, ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dehé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánshvi ga-nè ñuu. ²² Vèchi quivì yucán cunduu quivì nihì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá nì cachitnùhu tutu ìì xí Dios sàhana. ²³ ¡Ndahví nècuàchì ñhà cuhí cuàhàn tùinuù mée-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchì icúmí xí mée chichi! Vèchi quivì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí

nèhivì yohó nìhì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùu guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicà (ñà-guidachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùu ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihi tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuín Jesús

²⁵ 'Quivì yucán icúmí coo cuàhà seña nùu orá, xì nùu yoo, xì stná nùu sìtnúu; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuì mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-né ñà-yúhì guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-nduá cuàhàn cuu ñuhiví. Ndè stná sìtnúu nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sí ndacùchí ndee-sí. ²⁷ Dandu natui yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vïcò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié'. ²⁸ Daaní, quivì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu nì cúndóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsià dìquì-xí, vàchi sà-itúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quivì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátuni cundaà inì-nsia ñà-sà-itúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² Ñà-ndaà nduá cachì, mà sáa cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá,

icúmí sàà ansivi xì ñuhìví ndañuhá, doco palabra cachí yùhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁴ Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vâchi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhìví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàà quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia.

³⁵ Vâchi na ian (nanàá tnî iin quisì ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì inicutu ñuhìví. ³⁶ Ñàyùcàndùá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vâtùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vâxi ma, te nìhìtáhvi-nsiá natùì-nsia màcùndoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñùhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yá nèhivì, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsìquívì dàtnàà vâxi tu-ya veheñùhu. Ñàyùcàndùá, nèhivì cuáhà mà, naha vâxi stná-nè veheñùhu, vâchi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nìsa nani iin vicò nìsa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-ítúú vicò mà vâxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nandúcú-nè nansa nìhì-né cahnì-né Jesús, vâchi yúhì-nè (cunitnùhu) nèhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quìhvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, nì

ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudiì ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcàndùá nì cachi Judas vátùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco nì cùndúá na có-ndòó cuàhà nèhivì indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ù

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quìvì yucán xìhì stná iin lelù nduú promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcàndùá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàà-nsià ñuu mà, icúmí-nsiâ ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xi iin yoo tècuíí. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quìhvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru xì-né: “¿ndévi iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?”

¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-né da-cuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-itá víi yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né,

ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndùá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsi-úxìn ùi nècuàchì nì nìhì chuun nùù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmî ndohi.

¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhíví yohó; vàchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quìvì cusahnú-yá, dandu cunduamà ñà-sàni cuu ndisa ñà-ndùá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimanì-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvà ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. ¹⁸ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sì-úvà ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhíví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñùì nduá, vàchi cuàhìn cuàhatahvì vida xi (cui) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quìvì nùù-xí) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihi nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yañà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vàchi nahi nì nduá, te icúmí nì cuitià sàhà-ñá nìhìtáhvi ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² 'Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xi-né nùù mesa yohó. Te mate ñà-ndàà nduá, icúmí cui, vàchi ducán nì chitnùní ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì, ¡ndahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyùcànduá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nùù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xi-né:

—Tè-cùsahnú inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùù nèhivì ñuù-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vàchi nsidaa ana nìhì chuun dandacú nùù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahvi ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vàchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. ²⁷ Vàchi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùù chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ 'Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xì, te nì yàha stná-nsià nsidaa tnùndoho nì yàhi.

²⁹ Ñàyùcànduá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnúí, ducán nìhìtáhvi stná mii-nsiá quide,

nìhì stná-nsià chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vàchi na sáa quivì cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nihítáhvi stná-nsià cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxin ùi ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ìnáhá-yá icúmí-nê nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisú quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchí-ndá nùni. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhví sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quivì sàni sàà-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chícadí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachî xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñâha ga coto lehe sîndùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-ítúú hora tnii nèhivì-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dàndacuí nùù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te ni màsà cúníhí stná-nsiá inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xì), ¿a ní quidamanì iñàha nùù-nsiá quivì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vâchi xiñuhu-ñã cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsià, te cunihi stná-nsià morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-ìcúmí espada, chicá vâha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vâchi dohó cachá` sâhí nùù tutu ìi: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñâyùcàndùá, yùhù cachí` (xi-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vâchi nsidaa ñà-nduá cachá` sâhí, icúmíâ cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, cundehè-ní yohó: Ùì espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sâhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú es-tilu xi-ya cuâhân-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sâhà-ñã màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùù-xí, nacua sàà dacana-nda iin yùù. Te yucán nì sàcuìln sìsì-yá nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamáni', xicàn tàhvì nùù-ní. Nú cuní-nî, dandu dacúxíó-nî tnùndoho icúmí yâhi, vâchi nahì (ñà-ùá ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdì ñã-nduá cuní yùhù ni cúnduá; cóò, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nihì gá-yà valor xi-ya.

⁴⁴ Vâchi yâha ga nacání ini-yà. Ñâyùcàndùá chicá

fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñì-yá, doco tètñì mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñá-sàni quèdì-nsia nduá? Chicá vaha ndacuíta-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vaxi, divi Judas, vachi iin ana nìsa cutnahá xì nsì-úxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì chítú-nè nùu-yá. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chítú-nì nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-nì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cání-nsí mii-né xì espada vichì?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì cani-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúùn nùu dùtù cusáhnù, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya òinìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tnii xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dàndàcù xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tníí-nsiá yùhù), vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècùhnà nduí, ⁵³ mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cónì tñíí-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xì mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùù ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tñii-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chùi quidáchúûn yucán, nì xinì-ña Pedro na iá stná-nè ndé tñúù ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-néyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ínáhî Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndísá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndáà nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, ni có-cùndáà inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ìì Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuico-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yùcán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-néyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policia xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì cani-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvì-tè nùù-yá, te nì cani-tèyá, cachì-te xi-yá:

—¡Cachi cuàá-nì ana nì cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuahà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xi-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni cachí xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá.

⁶⁸ Te ò nú ni ndácàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, ni mà nàxícónihí stná-nsiá nùí, te ni mà dáñá-nsiá yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhìvì, dècuèndè vichi cuahàn duha icúmî coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnû, divi Dios.

70 Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsià, divi ducán nduá.

71 Ñàyùcàndùá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Có-xiñhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vèchi divi mii-né sàni cachi-nèà, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dáyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuíta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xì-yá nùu Pilatu. ² Te cuàhà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùu témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsi, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsi yohó, vèchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi nación nùu rey cahnú César, vèchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùu-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-nî, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta nì quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsì dacuahá-né, te danácuîdà-nè nècuàchìmà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á coó? ⁷ Te divi (ñà-ndàà nduá). Ñàyùcànduá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá ìcà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcànduá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vèchi iá stná tèmà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudìi gá inì-te, vèchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-téyá. Vèchi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcànduá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nùu-yá, doco còò ni-iñàha ni nàxícónihî-yá nùu-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuíta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne dìquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cuisì-ní nì dàvadiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dànùhù-teyá nùu Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vèchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nihí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihi nì catnàtuu nsidaa-né nùu-té, ¹⁴ dandu nì cachì-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vèxi, vèchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùu-né indéhe

nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsià. ¹⁵ Daaní, después nì dáyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchìmà, doco ni mii stná-nè, cónì càchí stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vèchi còò ni-iñàha iníhíca-nê. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vèchi fuerza icúmí-tê dañá-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuáhà itá yucán, iin-nì cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dàñà cuní-nsì! —nì cachi-nè, ¹⁹ vèchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuu yucán, te nì sahnì stnàhá-te, ñàyùcàndùá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nèhivì cuáhà mà, fuerte nì càhàn-te, vèchi dispuestu iá-te dañá-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchìca cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsì!

²² Dandu ñà-únì nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nùù-né, te còò ni-iñàha dìsàhà-xí cui-nè. Ñàyùcàndùá, icúmí-nê ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —nì cachì-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán xì stná dùtù cutnàhà xí-nê, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xìcàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhámà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì dañá-té Barrabás nùù-né, vèchi divi-tè nì xìcàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución nduú-te, te nì sahnì stnàhá-te, ñàyùcàndùá

nì sàcùndiadi-te. Doco Jesús, còó. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-ndùá nì xìcàn nèhivì cuàhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²⁶ Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xìnì-te vaxì iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchìmà ní tnii soldadu, te nì dàcuìdá-tené cruz xi-ya; ñàyùcàndùá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchìcùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchì ñahà nchìcùn stná xì-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuíco-yá yàtà-yá, cachí-yà xì-né:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha nì cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. ²⁹ Vachi vaxì iin tiempu (ùhì) quivì nùù-xì, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhán nèhivì còò mèé-xì. Chicá nsiha màsà cáciu ni-iin dèhe-nda ni cuí, te màsà cúcúmí-ndá ni-iin mèé dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sáciu vaha ni caá yucù ò lúnsì dìquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. ³¹ Vachi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnù ìchì. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùì tiàa nì quida falta, cutnàhà stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan

ndé cachí-nè Nùù Iquì Dìnì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ùì tè-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vèchi có-ìnáhá-nê ñà-ndúá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe váha nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sácùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichì xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vèxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sácùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùù-yá chitáníní-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìnì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-ítúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-ítúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yûhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nihì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá ìcà-ndà ndoho-nda, vèchi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyùcàndúá

ia castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-iñàha inihíca-yâ.

⁴² Dandu nì cachì-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivì naxicocuîñ-ní cusahnu-ní ñuhìví yohó.

⁴³ Dandu nì cachì-yà xì-té:

—Ñà-ndàà nduá cachì xì-ní, quivì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xì cundoo-nda ñuhìví ndiaha xí Dios —nì cachì-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dãnàà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi càxíhúì nì dàhvi orá, te nì nàcuîñ tñùù inicutu ñuhìví, te iin-ni nì ndòò ducán dècuèndè càhúnì nì cuaà. Te ini veheñùhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadí nihni cuarto yucán).

⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachì-yà:

—Padre mío, nù ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachì-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xinì-te nsi-daa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihi vaha-tè Dios, cachì-te:

—Ñà-ndàà nduá, nèhivì ndàcuìsì inì-xi nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nèhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne.

⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuàhà nècuàchì ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnàhâ-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchì dava ga ináhá xì-yâ, xica itá-né, indéhe váha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nìsa là stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vaha nduú-né, vachi ndàcuìsì

ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Ari-matea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-nduá nì dándàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vèchi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísâ-né) ñà-ìcúmí-yâ cusahnú-yá ñuhiví yohó. ⁵² Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-neyà iin dahmà, te nì chinacaa-neyà ini cueva xi nsì nì sate nèhivì nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsì tañáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspèra xi vicò pascua, te sà-itúú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcùndùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahán tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnàhá stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquìhvi-ne ini-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xiní-nè. ⁴ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuìta ùì ana ndixín

sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnìhni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vàchi sà-ìtiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vàchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vàchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmî yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tìxi ùnì quivì icúmî natiacuì”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dúcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxìn iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcànduá, cóni xìníndísâ-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacaní cuàhà ini-nè ndià nduá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùì nèhivì xicá ichi ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùì nèhivì xí-yá ichi ñuu Emaús. Nahi ùì hora nduá caca-nda ndè ñuu Jerusalén xì ndé` ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùì nècuàchì mà, ndatnúhú-né cuàhàn-nè, cáhàn-nè

sàhà nsidaa ñà-ndùá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nê ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cónì nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà ndùá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsiá tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchìmà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-nê ñà-ndùá nì cuu yucán quìvì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnìtnùhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà ndùá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Cáhàn-nsì sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xì Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xì Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xì ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quìvì nì cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quìvì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísà stná xì-yá, te nì ndulocó-nsì nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquìcúñú-yà nì xiní-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsì sepultura mà, te nacua nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquìcúñú-yà yucán.

25 Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànhì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-nduá nì tiaa nècuàchì nì càhàn cuenta xì Dios sàhaha. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yâ ndoho-ya, dandu después nanihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúí-ya nùù-né nansa cachí tutu ìì sàhà mii-yá, divi tutu nì tiaa Moisés, xì stná tutu nì tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-ítúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yá cùhùn-yá chicá nùù-xí. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòo-ní, chicá vaha, vachi sàni cuaà, te cuàhàn cuñàà.

Dandu nì yaha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chiì gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòo-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tnii-ya pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nìhì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íín cachí nì ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dàtúí-ya nùù-ndà nansa cuní cachi tutu ìì!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuítà-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxìn iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru

gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachí-nè:

—Ñà-ndàà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vàchi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xi-né na cuàhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa nì ndecunu Jesús nuù ùxìn iin nèhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanàà nì sàcuùin Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi ádi duma nduá nì cahan-né.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhî guá-nsià? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsiá? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsiá divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsiá màdì ihna nduí, vàchi ihna, còò iquìcúñuá, doco yùhù, iá iquìcúñuì sà-índéhe-nsiá ⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísâ ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudî ini-nè, te ndulócô-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyùcànduá, nì tnii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nísà ìe xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dàtúi-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nísà ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vàchi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-ìcúmí ndohi, te cuì, dandu tìxi ùnì quìvì natiacui. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha ma inicutu ñuhiví, vàchi icúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcànduá testigu xínduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamánì' comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñàyùcànduá, yohó ni cúndóo-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachì sàni cundiatú-nsiá ndudu ìì vàxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà ni quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvì-yá nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya

mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcàndùá nì sàcùtã sisi nsidaa-né nì naquimani ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudî gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquívì nìsa sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vàha cuahà-né Dios, te naquímáni stná-néyà. Sà-lá.

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77